

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

Αρ. 407

ΕΤΟΣ 9^ο

1932

Handwritten notes:
R.
K.
P.

ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ

ΠΡΟ-Ι-ΟΝ ΠΟΥ
ΤΙΜΑ ΤΗΝ ΕΛ-
ΛΗΝΙΚΗΝ ΒΙ-
ΟΜΗΧΑΝΙΑΝ.

Δοκιμάσατέ την και
θα βεβαιώσετε διά
την άριστην ποιότη-
τά της.
ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΑΝ-
ΤΟΥ Δρ. 12.50.

Παρακαταθήκη ΣΠΥΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Κολοκοτρώνη 77, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ. ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 40-317.

ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΙΛΩΜΑ, Η ΚΑΛΙΣΤΗ ΒΑΦΗ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ

Έδραβεθή εις τας Παγκοσμίους Έκθέσεις.
Οικονομικόν, καθαρόν, ταχύ εις χορήν.
Αφαίρει τας κηλίδας.
Διατηρεί τὸ δέρμα ελαστικόν.
Τὸ προστατεύει ἀπὸ τὴν σκόνην.
Τὸ καθιστᾷ ἀδιάβροχον.
Έμποδίζει τὸ σκάσιμο.
Με τὸ

“SOLITAIRE,,

Έχετε τὰ ὑποδήματά σας πάντοτε στιλωμένα, πάντοτε
καθάρᾳ, καινούργιᾳ, ελαστικᾷ.
ΕΙΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΙΑ ΚΑΙ ΣΦΑΙΡΗΑΡΙΑ
Διά: Λουστρίνια, σερβί, ἀδιάβροχα, Καστό, Σινέντ,
Αντίλιν, Υποδήματα κινηγίου καὶ ἐκδρομῶν, Βα-
λίτς, ζῶνες, φοντ-μπῶλ.
ΕΙΝΕ ΤΟ ΜΟΝΑΔΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΟΝ
Απαραιτήτων διὰ κάθε κοκέτταν, διὰ κάθε φιλόκαλλον.
Πωλεῖται εἰς τὰ καλύτερα καταστήματα.
Γεν. Ἀντιπρόσωπος ἐν Ἑλλάδι
Θ. Π. ΠΑΥΛΑΝΤΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ: 28, ὁδὸς Σταδίου (Μέγαρον Ἐφεσίου).
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Μέγαρον Συγγέλλου.
ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

(ΔΕΟ)

‘Ο μόνος ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνα-
τολῇ εἰδικὸς ἱατρός διὰ τὴν ἀνώ-
δυνον ἀλιγοήμερον ἀποτοξίνωσιν
τῶν πασχόντων ἀπὸ τὰς ἔξεις
ΜΟΡΦΙΝΗΣ, ΗΡΩΪΝΗΣ καὶ
ΚΟΚΑΪΝΗΣ.

ΣΠΥΡΟΣ Δ. ΒΑΜΒΑΣ

Διδάτωρ τῶν Παν/σίων Βο-
στονῆς καὶ Παρισίων, δέχεται ἀ-
σθενεῖς πρώτης καὶ δευτέρας τά-
ξεως ἐν τῇ κλινικῇ του ἡ κατ’ ὀφ-
κιν. Ἱατρικὸν ὁδὸς Κάνιγγος
ἀρ. 6, 10-12, 5-7 καὶ ἐπὶ
συνεντεύξει.

ΚΑΤΟ Η ΜΠΟΥΓΑΔΑ!

Ἡ Γερμανικὴ Ἐπισημὴ παρουσι-
ασι τὸ νέο θαῦμα:

GRUNIL,,

Ἡ Grunil ἀλλάσσει κάθε νοση-
κρά ἀπὸ τὴν πολυήμερον καὶ κοπι-
στικὴν μπουγάδα, διότι χωρὶς τριψυ-
πλένει τὰ ρούχα μόνο του ἐντὸς μᾶς
ὥρας.

Τὸ Grunil δὲν ἔχει καμμίαν σχέ-
σιν μετὰ τὰ γνωστὰ καὶ ἀγνωστὰ πα-
ρασκευάσματα ποὺ καταστρέφουν τὰ
ρούχα. Ἀποξημῶμεν καὶ τὸ ἀκρι-
βότερο ρούχο ἂν πάθῃ τὴν παρὰ
κράν φθοράν.

Πωλεῖται εἰς τὰ Φαρμακεία καὶ τὸ
Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας σας.
Γεν. Ἀντιπρ. Π. Α. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ
— Ἀθήναι, Λέξα 21α —
Θεσσαλονίκη: Ἐρμού 16.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΩΜΟΡΦΙΑ

Εἶνε μόνον τὸ HERB—XERMPH
ἡ γ γ υ η μ έ ν ο ν ἀγνὸν ἀπόσταγ-
μα ἐκ βοτάνων. Ἐξαιλεῖται τελείως ὁ-
λας ἐν γένει τὰς ἀσχημίας τοῦ προσώ-
που. ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ ΤΑ ΧΡΗ-
ΜΑΤΑ εἴν δὲν εἶνε ἀποτελεσματικὸν
Πωλεῖται καὶ ἀποστέλλεται ΠΑΝΤΟΥ.
Διαρκὴς παρακαταθήκη Φαρμακεία Κ.
ΣΙΑΧΟΥ, Πειραιῶς 2α καὶ Π. ΜΠΑ-
ΚΑΚΟΥ Ὁμόνοια—Ἀθήναι, Γεν. Ἀν-
τιπρόσωπος Σ. ΧΡΙΣΤΙΑΣ.

Φαρμακίατρος ΑΘ. ΣΙΚΙΝΟ
ΜΟΡΟΥΛΟΣ, ἑδρ. Ἀδερφ. 3
τηλ. 53-40.

ΔΙΑΚΡΙΝΕΣΘΕ ΑΠΟ ΤΩΝ

Ένας ἄνθρωπος, ὅταν ἡ κυρία ἡ
νῆς, τῇ ὁποίᾳ συνοδεύει, ποῦ
δημοσίως, ἔχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι
καλεῖ τὴν προσοχὴν καὶ αἰσθάνει
ἐαυτὸν τοῦ στενοχωρημένον. Εἰς
μὴν γυναῖκα ἀρέσει νὰ ποῦ ὁποῖο
μοσίως καὶ ν’ ἀποκαλύπτῃ τὸ
τοῦ χρώματός της. Τοῦτο προέχει
ρίως ἀπὸ τὰς πούδρας καὶ ποῦ
αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν ἀναγκαῖον ἐν-
χρὸν πούδρασμα ἄλλως ἢ μὴ
ἐπιδερμίδος γίνονται γυναικεῖαι

Διὰ νὰ διακρίνεσθε ἀπὸ τὸν ὄλ-
οις εἰς μὴν ἐπιδερμίδα φέρει μὴ
μὴν ξεχωρίζῃ ἀπὸ τὴν φυσικὴν.
ἐπιδερμίδα ἣτις δὲν θὰ πάσῃ
θανασίως λεία καὶ φρέσκια πο-
μεγάλῃν ἔσται, μεταχειρίζεσθε τὴν
δρα Τοκαλόν. Ὁ λόγος, διὰ τὸν
δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ βάξετε συνεχῶς
δρα Τοκαλόν δημοσίᾳ, εἶνε
MOUSSE DE CREME, ἡ περὶ
ἐν αὐτῇ, καθιστᾷ τὴν πούδρα δια-
κρὴν ἀπὸ τὰς ἄλλας. Ἡ πούδρα
LON κρατᾷ δύο φορές περισσότε-
νε ἐλαφρά, λεπτοτέρα, καθαυτέρα
τε ὁ ἥλιος, οὔτε ὁ ἄνεμος, ἡ βροχὴ
φίδρωσις ἢ προερχομένη ἐκ τοῦ
δὲν κατορθύνουν νὰ μειώσιν τὴν
γλῆν καὶ τὴν φρεσκάδα, ὅπου δι-
τὴν ἐπιδερμίδα σας.

Αἱ πούδρες ΤΟΚΑΛΟΝ περ-
τώρα MOUSSE DE CREME. Ἡ
δρα καὶ τὸ ρούζ προσκολλῶνται
δύο πολλὰ καλὰ. Κάτι τὸ διαφο-
τὸ νεώτερον καὶ καλύτερον.
Γεν. Ἀντιπρ. Α. Π. Ρεμπου-
Πραξιτέλους 42, Ἀθήναι.

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ

Νὰ βάξετε μόνη σας
περσινὰ σας φορέματα
Γερμανικὰς βαφὰς μαρκας

ARTI

καὶ θὰ γίνεσθε ἐντελὲς καὶ
νεύργια.
Αἱ βαφαὶ ARTI πωλεῖται
εἰς τὰ Φαρμακεία καὶ
Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας
εἰς 61 μεδέρνους χρωμα-
τισμοῦ.

Γενικὸς Ἀντιπρόσωπος:
ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθήναι, Λ.
21α. Θεσσαλονίκη: Ἐρμού 16.

“ΜΥΡΑΝΤΑ,

Ἐργαστήριον Μυροποι-
Βουλῆς καὶ Λέξα 2.

ΑΡΩΜΑΤΑ ΜΟΝΤΕΡΝΑ

Καλλυντικὰ ἐν γένει
ἰανικὴν πώλησιν.

1 Ἰανουαρίου 1932

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

(Έργον τοῦ Ροβέρτου Μάκθεδ)

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΗΣ Κ. ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΣΤ. ΔΑΦΝΗ

ΕΡΩΤΕΣ ΙΣΚΙΩΝ

Τόσους μῆνες τώρα ποὺ ἦταν ἀρρωστή η Γλασμή, ποτὲ δὲ συλ-
λογίστηκε τὸ θάνατον· δηλαδὴ ποτὲ δὲ συλλογίστηκε πὺς θὰ πεθάνῃ.
Ὅταν μάθαινε πὺς πέθανε ὁ τᾶδες, νὰ ποῖμε, λιποτάτην τὸν ἄνθρωπον,
τοὺς δικούς του, καὶ ἡσυχάζῃ. Ὁ θάνατος ἦταν γι’ αὐτὴν ἕνα πρᾶ-
μα πολὺ μακρινόν, καὶ οἱ πεθαιμένοι ἦσαν οἱ ἄλλοι, οἱ ξένοι, ποὺ
εἶχαν τὸ δικό τους λογοφασμό. Ἡ φθορὰ καὶ ἡ ἀφθορία, τὸ χῶμα,
καὶ τὸ σκαλίσκον βροχίας τῶν παπᾶδων, μὰ δὲ αὐτὰ εἶνε γιὰ κεί-
νους ποὺ δὲν προφταίνουν νὰ μετροῦνε τὶς ἡμέρας τοὺς τριῖνες, καὶ
ἡ Γλασμή ἔχει μαύρα, γυαλιστερά καὶ θερμὰ μαλλιά! Μὰ κα-
θὼς οἱ δύο τῆς κοσιδὲς πέφτουν βαρεῖς πάνω στ’ ἄσπρο της μαξι-
λάρι, μοιάζουν σὰ διὰ ἀλυσίδες ποὺ τὴ δένουν σφιχτὰ πάνω στὸ
κρεβάτι τῆς ἀρρώστιας.

Κι’ ἔτσι, ἀνάσκελα, μετὰ διάφανα χεράκια
ἀρνημένα στὴ χνουδωτὴ κουβέρτα, κοιτάζει τὸ
ταβάνι, τοὺς τέσσερις τοίχους... Τέσσερις! Μὰ
ὄχι, δὲν εἶνε ἀκριβῶς τόσοι. Τὸ δωμάτιον εἶνε
στραβόν: πίσω ἀπ’ τὸ προσκεφάλι της, ὁ τοί-
χος εἶνε πλατὺς καὶ πάντα σκεπτικόν· ὅσοι οἱ
δύο πλευρικὸι τοῖχοι προχωροῦν λοξά, ὥσπου
στενεύουν καὶ φτάνουν σὲ μὴ μονόφυλλη πόρτα.
Γύρω—γύρω τὸ ταβάνι ἔχει μὴ πλατεῖα, σκού-
ρα γραμμὴ ποὺ δείχνει καθαρὰ τὸ σχῆμα τῆς
κάμαρας. Θεέ μου, πὺς μοιάζει μετὰ τὴν! Εἰν’
ἀνῶμα καὶ τὰ παλύχρωμα κομμάτια τοῦ ταβα-
νιοῦ: γαλάζια, κόκκινα, κίτρινα ἀνθάμα...
μυρὸς πηγαινῶν τὰ ξαπτερίγια, οἱ παλάδες...
πίσω κλαίει ἡ μάνα... καὶ κόσμος!.. καθὼς περ-
νᾶνε, βλέπεις τ’ ἀνοιχτὰ παράθυρα νὰ κορυφώ-
νουνται γρήγορα—γρήγορα, κι’ ἀπὸ μέσα νὰ
κορυφωκεῖται μᾶτα τρομαγμένα... Τὸν και-
μὸν τὸ Μῆτσον... μετὰ 39 πυρετὸ σπράθηκε νὰ
πάθῃ στὸ μαγαζὶ τοῦ μὸλς μῆρες μέσα, ἔπεσε
χάμω ἔξω: ὅσο νᾶν τὸν πάνε σὺν του, ξε-
ψύχησε...

Ἡ μητέρα της ποὺ εἶχε μετὰ, πατώντας στὴ
νύκτα, τὴν κοίταξε λίγες στιγμὲς καὶ τρώμαξε.
Ἐμῆτως ἀγγελοφρονεῖται: Τὴ ρώτησε λοιπὸν
σιγά—σιγά, μετὰ τὴν ψυχὴν σὺν δόνται:

— Κοιμήσαι;
Γύρνε μόνον τὰ μεγαλωμένα ἀπ’ τὴν ἀρρώστια μάτια της καὶ εἶπε
καὶ κείνη σιγά:
— Ὁχι.
— Σοῦ ἔφερα γάλα θέλεις;
— Ὁχι, ξανάτε· κάνει ἔσται.
Ἡ μητέρα ἀνοιχτὰ τὴν τᾶσκα μετὰ προσοχὴν στὸ τραπέζι, προ-
χωρεῖ πολὺ ἀλαφρά, παρρησιάζει τοὺς μετρητέδες κι’ ἀνοίγει τὸ πα-
ράθυρον, ποὺ εἶνε δίπλα στὸ κρεβάτι.
Ὁ ἀνοιχτὰς ἀέρας χύθηκε μετὰ στὴ στενὴ καμαρούλα, φέρον-
τας τὴν ἀνακατεμένη βροχὴ τῶν μαζωνῶν δρόμων.
Ἡ Γλασμή πήρε μὴ βαθειὰ ἀναπνοήν, ἔσπασε τὸ σεντόνι κάτω
ἀπ’ τὸ σάγονι της κι’ ἔκανε νὰ γυρίσῃ.

— Μαμά, γύρσε με...
Ἡ μητέρα τὴν ἔπιασε, ὥσως θάλανε ἕνα
ρατισμένο φαρμακὸν καὶ τὴ γύρσε κατὰ τὸ πα-
ράθυρον.
— Θέλεις ν’ ἀνακαθίσθης;
— Ὁχι, ἐμυρομύρισε ἡ ἀρρωστή, σπλην-
νοντας τὰ μάτια στὸ τζάμι τοῦ ἀνοιχτοῦ παρα-
θυροφύλλου.

«Ὁχι:—ὄχι· εἶναι:—ναί, Ἡ μητέρα δὲν
ἔφερε ποτὲ ἀντίρρηση. Ἐμῆν τὴ στενοχωρᾶτε,
εἶχε πῇ ὁ γιατρός· εἴφατε τὴν νὰ κἀνῃ δὲ
θέλει· κι’ ἔπειτα ἡ φύσις καὶ ἡ νεότης κάνουν
θαύματα».

Καὶ τότες ἡ μητέρα—εἶνε τώρα τρεῖς μέ-
ρες— καθὼς ἔμεινε μόνη, κλείσθηκε στὴν κου-
ζίνα, καὶ ὅση ὥρα ἔκανε τὶς χοντροδουλειὰς της,
τὰ μάτια της πήγαιναν ποτὶς καὶ ὁ νοῦς της
δεχνόταν καὶ μοιρολόγιος ἀδελὰ του.

Σὲ λίγο, στὸ φιλικόπροσωπικόν της ἀρ-
ρωστίας χύθηκε ἕνα χαμόγελο ἀχνῆς χαρᾶς:
κοίταξε τὴ ζωὴ τοῦ δρόμου, ποὺ καθρεφτιζόταν
μετὰ στὸ τζάμι, θολὴ καὶ αὐτὴ, παρρησιάζομένη
ἀπ’ τὶς τρεμιλιάρικες γραμμὰς ποὺ ἔσπαιζαν
καὶ ξαναδένονταν μετὰ στὸ πρόστυχον γυαλὶ τοῦ
παραθυροφύλλου. Νά!.. στὸ γωνιακὸ σπιτάκι

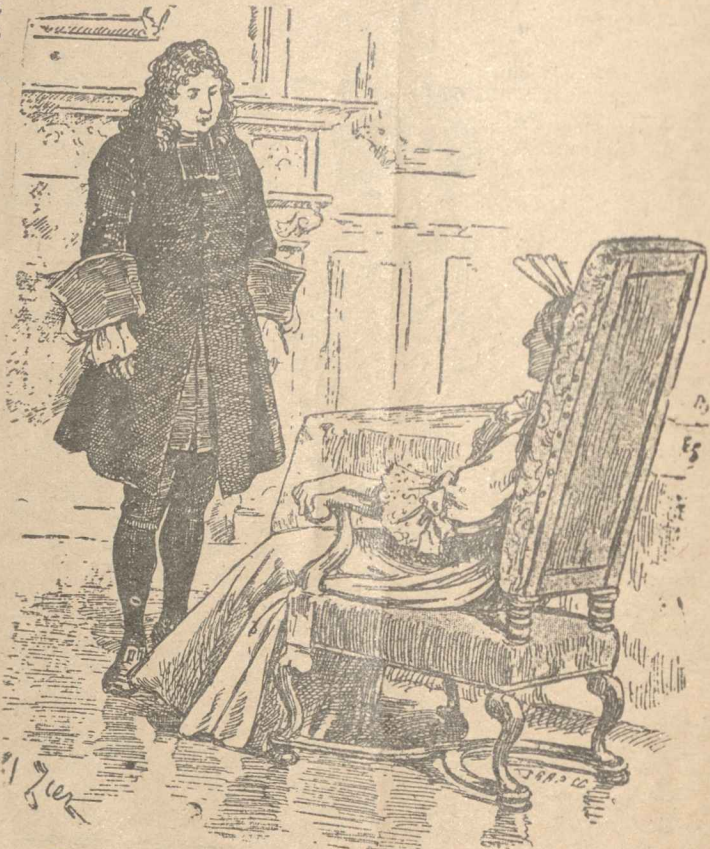
Ἡ κ. Αἰμιλία Στεφ. Δάφνη.

ΠΛΕΝΕΤΕ ΤΑ ΡΟΥΧΑ ΣΑΣ ΜΕ ΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ “GRUNIL”
ΜΟΝΟ ΤΟΥ ΣΑΣ ΕΝΕΙ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΙΖΕΙ ΤΑ ΡΟΥΧΑ ΣΕ ΜΙΑ ΩΡΑ

Ο ΓΥΙΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Τί σοῦ συνέβη, μητέρα; τὴ ρώτησα. (Ἀκολουθεῖ)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΗ ΗΜΕΡΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου και τέλος)

ΑΙ, ή Δημήτρα συγχωρόταν τους ανθρώπους που παρότρυναν. Του Αιμίλιου όμως, βλέπετε, που το συγχωρούσε, ή ενόμιζε πως του το συγχωρεί. Όσοσο, από μέσα, το θεομίμητο έλεπτε. 'Αλλά δεν ήταν ένα πράγμα που να το βλέπει. Και φανταζόταν πως ξεσκούρηνε ακόμα να θανατώσει τον Αιμίλιο, όσο και τη στιγμή που τον αγκαλιάζε και τον φιλούσε κάτω απ' το πεύκο... 'Α, όχι, αυτό δεν θα το ξανάκανε... σήμερα. 'Η μητέρα της είχε δίκιο. Δεν έκανε να αναταλάει έτσι τον κόσμο. Τώρα... ήσυχία! 'Απεναντίας, ο Αιμίλιος ποθούσε πάλι το φίλο της. Μειάνοιασε που δεν έποφελήθηκε περισσότερο, όταν την είχε προτιμήσει στα χέρια του. Και καρδοβούσε την ευκαιρία να την ξεμοναχιάσει.

Ε, δεν ήταν πολύ εύκολο. Εκτός αν τούθελε με την ίδια δύναμη κι ή Δημήτρα. 'Αλλ' αυτή δεν τούθελε πια. Τό απόφυγε να να το φρόδων. Πως αντιστάθηκαν οι δυνάμεις. Καί μετά το γέμια, όταν οι περισσότεροι ξεπλώθηκαν εδώ κι εκεί, κάτω απ' τα πεύκα, ενώ τον παύον λούζαν, ξεπλώθηκε κι αυτή, αλλά κοντά στην Ουρανία καί... στη μητέρα της! 'Ο Αιμίλιος, ξεπλωμένος πολύ πιο πέρα, ήταν αδύνατο να σφύρη ως εκεί χωρίς σκάνδαλο μεγάλο...

Με κλειστά μάτια, αλλ' άγρυπνη, ή Δημήτρα το συλλογίζαν και το μετάνοιαν. Στιγμές—στιγμές, της ερχόσαν να σηκωθεί με μιὰ πρόφαση—οὐ! δεν είχε καλὰ ἐδὴ!—και να πῇ να ξεπλώσει κοντά στον Αιμίλιο. Για να μιλοῦν τουλάχιστον... αν δεν κοιμόνταν... 'Αλλά το μετάνοιαν κι αυτό. Κι ή ώρα περνούσε με ήσυχία...

Ώς αὐτοί, ακούονταν το γραμμόφωνο, —ένα μικρό γραμμόφωνο, βραχνό σαν τον κόκορα— που είχε πάρει μαζί του ο Αλέξης. Κάτω, στο περσινά που είχε στρωμένο ξεστρώθηκε ή παρσόνα, μερικοί είχαν στήσει το χορό. Ήταν ώρα να σηκωθούν, να χορεύουν κι οι άλλοι... κατά το πρόγραμμα. Και παραματωζ, ένας—ένας, δυο—δυο, σηκώνονταν από τα πεύκα, σαζόνταν, φρεσκοαφρίζονταν—ἀπ' διαίτη—και έβγαζαν τα τσαντάκια, και μουσουλές, και ποδόρες, και κοκκινάδι—και κατέβαιναν.

Η Δημήτρα έμεινε τελευταία. Τόκανε με σκοπό, ή αισθανόταν άκόμα κουρασμένη... Καί τη στιγμή που σηκώνονταν και τίνανε το φουστάνι της, είδε τον Αιμίλιο να την πλησιάζει. Είχε μείνει κι αυτός στα πεύκα; ή είχε κατεβεί στο χορό και τώρα ξαναέβαινε για να τη βοηθήσει...;

—Μα τί κάνετε; της είπε. Δε θα χορεύετε σεις;...
—Έτοιμάζομαι, του είπε αλλά. Σταθήτε μιὰ στιγμή, να πάμε μαζί.

—Μήπως προτιμάτε... να κάμουμε έναν περίπατο ως το εκκλησιάκι;
—Οί δυο μας;
—Ναί.

—'Α, δεν κάνει! Τι θα πουν οι άλλοι;...
—'Οτι ελπίαν και το πρωί...
—Μα το πρωί... ήταν άνοχη...
—Τώρα... δεν είναι;
—Για να μιλήσουμε; Μου φαίνεται πως το πρωί, με μιὰ λέξη, τάχαμε διαί!

—Κι όμως... είναι και πολλά άλλα να πούμε. Περίεργο να μὴν... αισθανόσθε και σεις την ανάγκη!

Προσπατούσαν, μιλώντας έτσι, μέσα στα πεύκα. 'Ο Αιμίλιος προσπαθούσε να την τραβήξει προς τα πάνω. 'Εκείνη του έφευγε προς τα κάτω. Και μιὰ στιγμή την έπιασε απ' το μπράτσο και την κράτησε:

ΤΟΥ Κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Ανέκδοτο)

—Μα σταθήτε!... Τούλάχιστο ένα φίλι... 'Εδὼ δὲν εἶνε νέανος....
—'Α, όχι... 'Αφήστε με!...

Του τραβήχτηκε. Δεν ήθελε να ξενακαυληθούν. 'Εκείνος όμως, πὼς αντιστάθηκαν οι δυνάμεις!—ήθελε, ήθελε πολύ. Και πὼς να ξεπλώσει ως το βράδυ την ευκαιρία; Και καθώς την κρατούσε ακόμα, έσπινε ξαφνικά, της έπιασε με τ' άλλο χέρι το μανίκι και τη φίλησε κοντά στο στόμα. Τὸν φίλησε κι εκείνη—τι νάκανε; πὼς αὐτοῦ δὲν τούχε πὼς τον αγαπά;—'Αλλ' αυτό την πείραζε, της καρφώνανε.

Αποσπάρθηκε με δύναμη, τὸν άφησε κι άρχισε να τρέχει πὼς το κάτω. 'Εκείνος έστρίψε της.
Κι όταν έφτασαν, ή Δημήτρα χόρεψε πρώτα με τὸν 'Αλέξη και κατόπιν... με τὸν 'Αντρέα.

Χόρεψε όμως και με τὸν Αιμίλιο. Αισθανόταν πως είχε πῆ σ' αὐτόν μιὰ ὑποχρέωση. Γιατί να τὸν πῇ πὼς τὸν αγαπά; γιατί να τὸν φιλήσει πρώτη; Δεν τὸ συγχωρούσε όμως οὔτε την επίδοξη—γιατί να γδύνη; αὐτὸ δὲν ήταν να καλυμπήση;—οὔτε την πολυγλία, οὔτε την υποκρισία—γιατί να κάνει τὸν άνόχη;—οὔτε την τελευταία επίθεση. Γιατί να τὴ φιλήσει με τὴ βία; Τὸ εἶπε αὐτή; Και τὸ θεομίμητο, μέσα της, έεπερτε... έεπερτε...

Δὲν τούβλεπε, δὲν τὸ καταλάβαινε βέβαια ακόμα, αλλ' άρχισε να κάνει μερικές σκέψεις, ἀπὸ κείνες που κάνει κανένας μὲν πῆνι ὁ πρῶτος ἐνθουσιασμός.

Θάδινε δρόμο τὸν 'Αντρέα και τὸν 'Ανδρονειάδα τὸν Αιμίλιο. 'Επειτα;... Πότε θα μπορούσε αὐτὸς να τὴν πάρει; 'Οραὸς και ποιητὴς ναί, τὴν αγαπούσε και—κι' αλήθεια, τώρα έκανε σὲν πρὸς λόγους... 'Αλλά ὁ ἀδερφός της είχε πῆ πὼς ήταν φουρτής μὲς τρισετής, και πὼς οἱ γονεῖς του δὲν είχαν μεγάλη περιποίηση. Και θὰ τὴν πόντησε ποτὶ ὁ πατέρας της μ' ἕνα φτωχό νέο, ἀν δὲν έπαιρνε τὸ δῶλὸμά του κι ἂν δὲν έπαιρνε δουλειά; Ἀπλάδι, ζῆσε, Μαῦρε μου...

Τὸ δειλινό, βρέθηκαν πῆ μὲς σ' ἕναν ἀπομακρὸ βράχο τῆς ἀκρογυαλίας. Γι' αὐτὴν, ή Δημήτρα είχε πάρει κοντά της και τὴν 'Πρό. 'Αλλά ή μικρή ἀδερφή δὲν ήταν ἐμπόδιο γὰ μιὰ ὁμιλία. Κινητοῦσε καθόλου, σκαρφάλωνε ψηλότερα, ἀνεβοκατέβαινε, καί—ξε τὴ θάλασσα, παρακολουθούσε τὴς μαουόρες μᾶς φουρόβαρε, και τοὺς άρνε να μιλοῦν.

—Μου εἰπατε προτιμήσατε πὼς έχουμε να πούμε κι' άλλα πολλά... Τὸ ἀναγνωρίζω... Δὲν τὰ λέει αὐτὴ ή μεγάλη εκείνη λέξη... Κι ήθελε ν' ἀκούσω τί ἄλλο έχετε να μὲ πῆτε...
—'Εγὼ;... Τίποτα! Αὐτὴ τὴν ὥρα... εἰμ' ἐτυχημένος να καί—δοιμα κοντά σας και... να βλέπω τὰ μάτια σας και τὴ θάλασσα.

—'Ορα! Κι' ἂν δὲν ήταν κι' ή 'Ηρώ, θὰ εἰσατε ακόμα πὼς εὐτυχισμένος... να με φιλάτε!
—'Ο, ναί! δὲν τὸ κρύβω...
—Μ' αγαπάτε λοιπόν;
—Οὔτε αὐτό, βλέπετε, δὲν τὸ κρύβω.
—Μ' αἰσθάνει;
—'Οσο γίνεται!
—Μου δίνετε λοιπὸν τὸ δικαίωμα να τὸ πὼ στους γονεῖς μου;
—'Ο Αιμίλιος ορίστηκε σὰ να τρώαζε.
—Μά... είχε τόσο βία; ψιθύρισε.
—Ναί, δυστυχώς... εἶνε βία. Οἱ γονεῖς μου λογαριάζουν να με παντρεύουν με τὸν 'Αντρέα... σὰς μιλά, βλέπετε, εἰλικρινῶς... Καί γὰ ν' ἀρνηθῶ ἕνα γάμο, πὼς αὐτοὶ τὸν θεωροῦν τόσο καλὸ, πῆνι να τοὺς πὼ τὸ λόγο. Κι' ὁ λόγος αὐτὸς νάνα ἰσχυρός. 'Εναίτε τώρα;

—'Εννοῶ... ἀλλά...
—'Αλλά τί...
—Δὲν ξέρω... μὲ φαίνεται πὼς εἶνε πολλὸ πρόωρα αὐτὰ που μὲ

Σουλταορίζαν στὸ σταθμό, περιμένοντας τὸ τραῖνο...

ζέτε!... 'Αφήστε τουλάχιστο να τελειώσω... ή πρώτη ήμέρα τῆς άγίας μας!

Έλασε καθώς τῶς αὐτό, μιὰ φανόταν πὼς σπεννοχηρμένος...
—Καλά, εἶπε ή Δημήτρα. 'Ας αφήσω να τελειώσω... κι' αὐτὴ ή ήμέρα, και πολλὲς ἄλλες ἀκόμη... Δὲν μπορὸ να πῶ τίποτα, ἀν δὲν μου δώσετε τὴν ἀδεια σεις... 'Α! τί ὁμορφα πὼς ξεναγῶ κείνη ή φουρόβαρε!... Μὰ πὼς πάει; Τὴ νύχτα φουρεύουν αὐτοί;

'Αλλά... τὴν κονδέντα ξεπτήρες, γιατί ήταν άρεσάτα ὅσα είχε ἀκούσει. Περιέμενε να τῆς πῇ μ' ἐνθουσιασμό: «'Εγὼ, τὸρ' ἀρέσος, να τὸ πὼ τῆς μαμάς σας, να τὸ πὼ τὸν Κωστανῆ» Καί τῆς εἶπε πὼς ήταν ἀκόμα πρόωρο! 'Ενας ἄλλος, σπὴ θέση του, —ὁ 'Αντρέας— θάφτανε και να τὴν κλέβη, ἀν οἱ γονεῖς της ή οἱ γονεῖς του δὲν ήθελαν να τὸν τὴ δώσουν. Κι' αὐτός;...

Τὸν έλειπε ή θέληση, ή δύναμη, ή προτοδομία, ὁ ἀνδρισμός πελοσπάντων. Φυσικά! ἕνας μαλακός, νοητός, φαγός, τερπύλης, ποιητής, πὼς δὲν ήξερε οὔτε κολύμια!... 'Απὸς σὲν τὸν κῆνο κι' ὁ δυνάτος σὲν κι' αὐτόν...

Καίος! Δὲ βραχνέσαι! 'Η ἀντρέα ὁμορφα εἶνε ἄλλη.
Καί ξαναέειδε μπροστά της τὸ μαῖο, λικαμένο, τὸ σοβαρὸ σῶμα τὸν 'Αντρέα, ὅπως χαλόνσε τὸν κόσμο προτιμήρα σπὴ θάλασσα, και τῆς φάνησε τὸρ' ὅσο ὁρατότερο!...

Μπῆσαν σπ' αὐτὴν κῆρα πῆν βραχνέσαι ακόμα. Αὐτὴ τὴ φορὰ, ή Δημήτρα είχε κοντά της και τὸν Αιμίλιο, γιατί αὐτὸς έφρόντισε να ξεσφαιρίσει θέση σπὸ ἴδιο αὐτοκλήρο. 'Αλλά δὲν τῆς έκανε οὔτε ζέστη, οὔτε κῆρο...

Όταν έφτασαν σπὸ σταθμό, γὰ να πάρουν τὸ τραῖνο, τὸν βόησαν φουσιμένο. Ήταν τὰ πρῶτα φῶτα πὸν ἀναβαν, μέσα σπὸ φουσιμένο ἀκόμα, τὸ ἀτέλειωτο καλοκαιρικὸ δειλινό. Κι' ή Δημήτρα σὺλ—λογίστηκε: «Πᾶει κι' αὐτό! τελειώσε μαζί με τὴν ήμέρα!... Τὴν πρῶτη, και τὴ μὴνη ήμέρα τῆς άγίας μου. Χά, χά, χά! Τρεῖς πὼς κᾶνο κι' ἐγὼ!...»
—Μονάχη σου γελᾶς; της εἶπε ή μητέρα της.

—Ναί, κάτι θυμήθηκα.

Καί καθώς σουλταορίζαν, περιμένοντας τὸ τραῖνο, τὴν τραβήξε απ' τὸ μπράτσο παραπέρα και τῆς εἶπε:

—Μὴν πῆτε τίποτα τὸν μισοῦν... γὰ τὸν 'Αντρέα. Προτιμήστε ἡμῶν φουσιμένη...

Στὸ βράδυ, κᾶθηκε ἀνάμεσα σπὴν Ουρανία και σπὸν 'Αντρέα. Κι' οὔτε κοιμήθηκε απ' τὴ θέση της καθόλου. 'Ανταρὸς της πᾶλι, ὅπως τὸ πρωί, καθέταν ὁ Αιμίλιος με τὸν ἀδερφὸ της. Μ' ἀπόφυγε και να τὴν κρατή. Δὲν αισθανόταν τώρα παρὰ τὴνη, μετάνοια και ντροπή.

«Τρεῖς πὼς κᾶνο κι' ἐγὼ»

Ὁ 'Αντρέας ήταν θυμωμένος. Όταν έφτασαν σπὴν 'Αθήνα, συνόδεψε τὴν οικογένεια ως τὸ σπίτι της —ὁ Αιμίλιος πὼς είχε χαρητῆσει σπὴν 'Ομόνοια— ἀλλά δὲν ήθελε ν' ἀνεβῇ ἀπάνω, τάχα πὼς ήταν άργά.

Η Δημήτρα τότε τὸν άραξε, τὸν έπιασε με τὴ βία, και τὸν ἀνέβασε ὅλη τὴ σκάλα με σφουζιές, ἀγκαλιές, γέλια και φιλά.

1931 ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
Τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΗΓΟΥΜΕΝΟΙ

Μιὰ μέρα παρουσιάστηκαν σπὸν βασιλεῖ τῆς 'Αγγλίας Γουλιέλμο τὸν ἐπιλεγόμενο 'Ερυνόρ, δυὸ καλόγεροι γὰ να ξεσφαιρίσουν τὴ θέση ἡγουμένου σὲ κάποιο μοναστήρι.

Καθένας απ' αὐτοὺς προσπαθούσε να πείρῃ τὸ σκοπὸ που, προσφέροντας ὅσο μπορούσε περισσότερα χρήματα.

Τότε ὁ βασιλεὺς γύρισε πρὸς ἕνα τρίτο μοναχὸ που παρευσκόταν σπὴ στήλη, και τὸν ρώτησε:

—'Εσὺ τί προσφέρεις;
—Ὅτι μιὰ πεντάρα, Μεγαλειότατε, ἀποκρίθηκε ὁ μοναχός.

—Γιατί;
—Γιατί δὲν τὸ καταδέχεται ή συνείδησή μου ν' ἀγοράσω με χρήματα ἕνα ἀξίωμα ἱερὸ, εἶπε με σταθερότητα ὁ καλόγερος.

—Τότε εὐσέβας ὁ πὼς κατὰλλος απ' τοὺς τρεῖς γι' αὐτὴ τὴ θέση, φάνηξε ὁ βασιλεὺς.

Καί ἀμέσως τὸν διόρισε ἡρώημεο τὸν διαφιλονεικούμενο μοναστηριό.

7

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Μετά τὴν κατάληψι τῆς Σμύρνης. 'Η πατρίδες τὸν κ. Δαμ—έργη. 'Ενα ὥρασις τηλεγράφημα. 'Η ἀπάντησις τὸν κ. Βενιζέλου. 'Η ἱτιές τῆς 'Αγγλίας. Πῶς κρατάει ή... σκούφια της. 'Η νυμφωχία τῆς «'Ελλης». 'Ενας ὑπέροχος διάλογος. 'Η πολυμάθεια τὸν κ. Μιχαλακοπούλου, κτλ.

Όταν ὁ 'Ελληνικός σφραγὸς κατέλαβε τὴ Σμύρνη, ὁ κ. 'Ιωάν. Δαμ—έργης, ἀπέστειλε τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα πρὸς τὸν κ. Βενιζέλο:

«'Εως τώρα ἐγγνώριζα ὅτι εἶχα δυὸ πατρίδες. Τὴν Κρήτη και τὴ Σμύρνη. Καί τὰς δυὸ τὰς ἐλευθερώσατε. 'Η εὐγνωμοσύνη μου εἶνε μεγάλη. Τώρα μαθαῖνω ὅτι ή ἀρχική καταγωγή μου εἶνε αὐο τὴν Κωνσταντινούπολι. 'Ωστε;...»

Καί ὁ κ. Βενιζέλος πὼς ἀπάντησε τηλεγραφικῶς:

«'Ωστε... καλὴν ὁρεξιν!...»

Κάποτε ἕνας σκαλὸς 'Αγγλὸς ποιητῆς έλαβε περσέα απ' τὴ Σμύρνη ἕνα καλὸν με σῖμα. Τὸ καλὸν αὐτὸ ήταν πλεγμένο ἀπὸ κλωνάρια ἱπᾶς και είχε τόσο κομψὸ σχῆμα, ὅστε ὁ ποιητῆς, ἀφοῦ τὸν κρέμασε ἔξω απ' τὸν κῆρο του, σ' ἕνα φράχτη. Μιὰ μέρα όμως παρατήρησε ὅτι ἕνα απ' τὰ κλωνάρια τῆς λυγαριάς είχε βγάλει φύλλα. Τὸ ξεχώρισε λοιπὸν ἀπὸ τ' ἄλλα και τὸ έχωσε σπὴ γῆ, δπὸν φύτρωσε κι' ἔγινε δέντρο. 'Απ' αὐτὸ λέγεται ὅτι προήλθαν ὅλες ή πολυπληθεῖς ἱπᾶς πὸν βρίσκονται σήμερα σπὴν 'Αγγλία.

Κατὸ τὴν ἱστορικὴ νυμαχία τῆς «'Ελλης» κι' ἐνὸ ή ὁδίδες έπεσαν γύρω σὲν βορρῇ, διεξήχθη ὁ ἀκόλουθος χαρακτηριστικὸς διάλογος μετὰς τὸν ὑποκελευσπὸν τορπυλίου τῆς «'Ελλης» Κ. Κορονέ—λιου και τὸν πολιτικὸν μαγειροῦ Γερασίμου Προκόπη:

—Καλά, μωρὲ Γεράσιμε, ρώτησε ὁ πρῶτος τὸν δεύτερο, τί ήθελες εὐν ἀπὸ πολιτῆς που ήσαν, να φθῆς σπὴ πολεμικὰ με τέτοια φωτιά;

Καί ὁ ὑπέροχος μάγερὸς ἀπάντησε:
—Δὲν ὑπάρχει κανένας φόβος, κῆρ Κοστή. Μὲ Τούρκους έχουμε να κάνουμε και τοὺς φουόσα;

Ὁ ἀλημονόητος συνάδελφος Γεώργιος Οἰκονο—μόπουλος, ὁ γνωστός με τὸ ὄνομα Γάτος, ἐθεάθη μιὰ χειμωνιάτικη μέρα σπὴν ὁδὸν Σταδίου χωρὶς ἐ—πανωφόρε, μ' ἕνα σκακίρι πᾶν, γεμάτο τράτες.
—Βρὲ Γιώργο, πὼς εἶτε κάποιος γνωστός του, πὼς γνωρίζεις ἔτσι; Θὰ κρύψης!

—Μιὰ! ἀπάντησε σπὸν ὁ Γάτος, δείχνοντας τὸ σκακίρι του. Βλέπεις; Τὸ κῆρο μπαίνει απ' τὴ μιὰ τρύπα τὸν σκακακιὸν και φεύγει απ' τὴν ἄλλη!...

Ἐνας ἀπὸ τοὺς πὼς μετέτρητες και πολυμαθεῖς 'Ελληνας εἶνε κι' ὁ ὑπουργὸς τὸν 'Εξωτερικῶν κ. Μιχαλακοπούλος.

Οἱ ὁμιλοῦντες μαζί του θαμίζουν τὸν πλοῦτο τὸν γνωσέων του και τὴν καλὴ χρησιμοποίησι αὐ—τόν.

Κατὰ τὸ τελευταῖο ταξεῖδι τὸν κ. Μιχαλακοπούλου σπὸ Ρέθυμνο γὰ τις ἑορτὲς τὸν 'Αρχαίου, ὁ ἐκ τὸν συγκατελθόντων μαζί του ὑπουργὸς κ. Περ. 'Αργυρόπουλος, ἐπελὸν παλαιὰν ὑπόσχεσιν, έστει—φάνωσε τὸν κ. Πολ. Τσάκωναν μετὰ τῆς δὸς Πρεβεδάου.

Τὴ στιγμή που ἐτελείτο τὸ μυστήριο τὸν γάμου κι' ὁ παπᾶς ἔ—φώλε τὴν εὐχὴ σπὸς νεονύμφους:

«—'Ινα ἐκτελοῦν πᾶ κατὰ Νόμον...».

Ὁ κ. Μιχαλακοπούλος γύρισε και ρώτησε τὸν κ. Μάνο Τσάκωναν, ἀδελφὸ τὸν γαμπροῦ:

—Ξέρεις τί εἶνε αὐτὰ τὰ «Κατὰ Νόμον»;

—'Οχι, ἀπάντησε ὁ κ. Τσάκωναν.

—'Οχι, εἶπαν κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι παριστάμενοι.

—Ὅτε κι' ἐγὼ ξέρω, ἐπρόσθεσε κι' ὁ ὑπουργὸς κ. 'Αργυρόπου—λος, ἀν κι' ἔχω νυμφευθεῖ «Κατὰ Νόμον».

—Λοιπόν, τοὺς ἐξήγησε ὁ κ. Μιχαλακοπούλος, τὸ «Κατὰ Νόμον» σημαίνει «Κατὰ τὸν Νόμον τὸν Μουσέως». Ὁ δὲ Νόμος ὁ Μουσαϊκὸς ὥρε πως πορὲς τὸ ἔτος ἔπρεπε να «συννυπόσπ» ὁ σὺγγυος με τὴ γυναῖκα που, λοιπὸν οἱ ἔχοντες τὰ περισσότερα δικαιώματα, κατὰ τὸν Μουσαϊκὸ νόμο, τῆς «συννυπόσπ» μετὰ τῆς σὺγγυου των, ήσαν πρὸ—

τα—πρῶτα ὅλοι γενικῶς οἱ... χειρωνακτες και οἱ ἀχθο—φόροι, δεύτεροι οἱ γεωργοὶ και τελευταῖοι οἱ... λόγιοι, δηλαδή οἱ διανοούμενοι γενικῶς, οἱ νυμφαθεῖς, οἱ ποιη—ται και οἱ τοιοῦτοι!...

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΑΓΓΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

(Πρωτοχρονιάτικο Διήγημα)

«Η φωνή των παιδιών αντηχούσαν ακόμα κάτω, πέρα μακριά στη γωνία του δρόμου»

Καλήν έσπεραν άρχοντες αν ειπ' ο δριμύς σας... Κι' ο άρχοντας, ο κύριος Δημητράκης, ο Κανφρός, βγήκε καμαρωτός και πάνοπλος να ψωνίσει για τη χρονιάρα μέσα που ξημέρωνε. Και βασί- νισε το μυαλό του να μη λησμονήσει τίποτα:

— Έλπιω και λέμε. Πορτοκάλια, λεμόνια, αινά και ρυζι για τη σούπα — το κρέας το είχε πάρει από χτες — λίγες έλιές και κάπαρι για δρεχτικό, τυρί, βούτυρο, λίγα μύλα, καμιά σαλάτα πράσινη, κανέλλα για την κρέμα και κίονα-δύο κον- κλάκια για τ' άνθημα του...

— Και το άλευρο!... Νά μη λησμονήσης το άλευρο, φώναξε ξαφνικά προβάλλοντας η κυρία Εύπραξία από το παράθυρο. Και να το στείλης γρήγορα γιατί έχει φουσκώσει η μαγιά...

— Βρέ πού να πάω η δαγή!... Είχε λησμονήσει το άλευρο για τη βασιλόπιτα... Είδατ' εκεί τι πήγε να

πάει!... Σήκωσε λοιπόν το χέρι του κι' έβγαλε στη γυναίκα του καθηνόχαστα.

Καλά, ήσυχασε, Εύπραξία μου, και σε λίγο θα το έχης!...

Κι' άρχισε πάλι να λογαριάζει, σ' αριθμούς και είδη αιώτη φορά:

— Πέντε τα αινά και δώδεκα τα πρακσία δράμα ρι- ζι, δεκαεφτά, δέκα τα πορτοκάλια, είκοσιεφτά, και πέντε ή σαράδρες, τριάντα δύο... Λοιπόν, έχουμε και λέμε: τριαντάδυο, και πέντε δραχμές έλιές, τριανταεφτά, τριαντάδυο το άλευρο, εξηταεπνή και κάτι μούρες-σούπα, εβδομήντα...

Κι' όσο προχωρούσε στην πρόθεσι, τόσο το βήμα του γινόταν έλαφρό και το πρόσωπό του ευχαριστημένο.

Χάριν των εορτών είχε πάρει τον μισθό του μπροστά, πλήρωσε τη χρέη του και πού μείνανε άρκετά για να γιορτάσει την Πρωτοχρονιά, πλούσια κι' άρχοντική, για το καλό του χρόνου, για νάνα έλιες δλες ή ημέρες του, πλούσιες εις έδέσματα, χορταστικές σ' απολαύσεις κι' άφρονες στο σπίτι!...

— Δημητράκη, γεια σου! Χρόνια πολλά. Πού πιάς;

— Βρέ καλώς τον Παντελή!... Χρόνια πολλά!... Στην Άγορά. Τι κάνεις, Παντελή μου; Χρόνια και ξαμάνια έχω να σε δώ!...

— Από τότε που ύπνερούσαμε μαζί στο Άργίνο!... Ά, μωρέ, χρόνια αλησμόνητα!... Και τώρα τι κάνεις, Δημητράκη μου; Πώς τα περνάς; Έμαθα πως παντρεύτηκες, ήσυχασες, έγινες νοικοκύρης...

— Ναι, και τώρα πάω να ψωνίσω για το νοικοκυριό. Και σό πού βρίσκεσαι; Στ' Άργίνο ακόμα;

— Μπα! Μ' άπόλυο ή Κυθέρησις, είνε δυό χρόνια τώρα. Κάνω δουλειά του ποδαριού και τα βολεύω, δόξα νύχι ή Θεός!...

Μά έλα κάτσε, να τα πούμε λίγο, να θυμηθούμε τα παλιά!...

— Μετά χαράς!... Λοιπόν πώς τα περνάς;

Και κάθισαν στο καφενείο. Πόσα είχανε να πουν, πόσα να θυμηθούν, σε πόσα περασμένα να γυρίσουν!

— Βγάβει ακόμα «μαγγούτες» το Άργίνο;

— «Μαγγούτες», κατ'ά και πα- ραίλδες. «Ντούχνες» ο κόσμος...

— Από τον καπνόν; ελε; καλαμπορίζοντας ο Δημητρά-

— Άπάνω ο σφαιρός γεμάτος άστρα...

Τα κορίτσια μαγαρνόντουσαν σαν άπότιστα λουλούδια...

— Άχ, μωρέ, χρόνια που περάσαμε!...

Και να τους τώρα κι' οι δυό τους, αλλαγμένα και κουρασμένα, από τον καρό και τα χρόνια, στραπα- τισμένοι κι' αποσταμένοι από της ζωής τα βάσανα, αν ταυθίθηκαν σ' ένα καφενείο, κι' εκεί, μπρος σε δυό πο- τήρια ούζου, προσπαθούσαν να γυρίσουν στο παρελθόν, για να αντλήσουν ζωή, χαρά και νειάτα, στρέφοντας, αν ήταν δυνατό, το ρεύμα του χρόνου με τις αναμνήσεις σταματώντας το παρόν κι' αδιαφορώντας για το μέλλον, ενώ διος ο κόσμος γύρω βουίζει και κρούει δόρανα και τραγουδάει, διώχνοντας τον παλιό το χρόνο και χαρε- τώντας τον νέο που έρχεται:

... πάλιν να σάς εισπύμεν
ότι και αύριον έστί,
ανάγκη να χαρούμεν.

— Λοιπόν;... Για θυμήσου τα μεζεδάκια μας, στού Ά- λεξά!...

— Κι' εκείνο το κοκινέλι στού Τζάνη την ταβέρνα!

— Έπειτα έναν καρέ στού Σταροδάμα και βόλτες στού Μπέλλου την πλατεία! Μά ήσανε καρές!... Δεν ξανάπα- τέσαν από τότε!... Μόνον εκείνο το νερό απ' τα πηγά- δια ήταν ήλιο, άριμρό σαν άγγλικό άλάτι.

— Ναι, μά ήσαν τα κορίτσια τους γλυκά. Έφ' ε, κείνος ο περλίτσος στην Άγία Έλεούσα!

Μέσα στο καφενείο τα τραπέζια ήσαν έτοιμα για το τζόγο, μ' ένα σπερματωτό τοποθετημένο στο καθένα, μέσα σ' ένα καινούργιο κρη- πηγιο. Δυό τρανυλές καινούργιες, σπιστοθήκες και δυό-τρία πατε- λιάκια στο κάθε τραπέζι.

Στάς δυό άκρες, δυό δειλοί ανθρώποι, σκυμμένοι ο ένας άπάνω στον άλλο, έπαιζαν καλώς.

— Φάντες, δεν μπορεί!

— Τέρτο-τίρο ο άσος!

Οι δυό φίλοι γύρισαν και κίτταξαν.

— Θυμάσαι μιά χρονιά, σαν άπόψε, στο Άργίνο;

— Άλήθεια! Μωρέ θυμάσαι τύχη;

— Γεμίσαμε τις τσέπες μας είκοσιπεντάρινα. Για θυμήσου, μανά με το «τζογολίντο». Στόν Αη-Βασίλη όμως «τζόγο». Τζογολίντο μανά και τις καθημερινές.

— Και την άλλη μέρα στο Μεσολόγγι.

— Έφ' ε, γλέντια και καιροί!

— Από τότε έχω να ξανα- παίζω.

— Έγώ παίζω ταχτικά.

— Και πως παίζεις;

— Δόξα ο Θεός!...

— Έγώ με το σπίτι, δεν ξα- νάπασα χαρτιά στα χέρια μου!

— Τι λές; Δουμάζουμε άπόψε;

— Δεν βαρέσαι!...

— Στην πύλη που ξανααυναν- τηθήκαμε!... Για τον καλό το χρόνο!... Για τον Αη-Βασίλη πορτρέτα!...

— Ξέρεις, έχω να ψωνίσω!

— Ού, ως το βράδυ έχουμε καρό!... Μπορείς δηλ την Ά- γορά να σπρώξεις.

— Έ, για την ημέρα πούνα.

Για τον Αη-Βασίλη πουν έρχεται...

— Άχ, μωρέ, χρόνια που περάσαμε!...

Και να τους τώρα κι' οι δυό τους, αλλαγμένα και κουρασμένα, από τον καρό και τα χρόνια, στραπα- τισμένοι κι' αποσταμένοι από της ζωής τα βάσανα, αν ταυθίθηκαν σ' ένα καφενείο, κι' εκεί, μπρος σε δυό πο- τήρια ούζου, προσπαθούσαν να γυρίσουν στο παρελθόν, για να αντλήσουν ζωή, χαρά και νειάτα, στρέφοντας, αν ήταν δυνατό, το ρεύμα του χρόνου με τις αναμνήσεις σταματώντας το παρόν κι' αδιαφορώντας για το μέλλον, ενώ διος ο κόσμος γύρω βουίζει και κρούει δόρανα και τραγουδάει, διώχνοντας τον παλιό το χρόνο και χαρε- τώντας τον νέο που έρχεται:

... πάλιν να σάς εισπύμεν
ότι και αύριον έστί,
ανάγκη να χαρούμεν.

— Λοιπόν;... Για θυμήσου τα μεζεδάκια μας, στού Ά- λεξά!...

— Κι' εκείνο το κοκινέλι στού Τζάνη την ταβέρνα!

— Έπειτα έναν καρέ στού Σταροδάμα και βόλτες στού Μπέλλου την πλατεία! Μά ήσανε καρές!... Δεν ξανάπα- τέσαν από τότε!... Μόνον εκείνο το νερό απ' τα πηγά- δια ήταν ήλιο, άριμρό σαν άγγλικό άλάτι.

— Ναι, μά ήσαν τα κορίτσια τους γλυκά. Έφ' ε, κείνος ο περλίτσος στην Άγία Έλεούσα!

Μέσα στο καφενείο τα τραπέζια ήσαν έτοιμα για το τζόγο, μ' ένα σπερματωτό τοποθετημένο στο καθένα, μέσα σ' ένα καινούργιο κρη- πηγιο. Δυό τρανυλές καινούργιες, σπιστοθήκες και δυό-τρία πατε- λιάκια στο κάθε τραπέζι.

Στάς δυό άκρες, δυό δειλοί ανθρώποι, σκυμμένοι ο ένας άπάνω στον άλλο, έπαιζαν καλώς.

— Φάντες, δεν μπορεί!

— Τέρτο-τίρο ο άσος!

Οι δυό φίλοι γύρισαν και κίτταξαν.

— Θυμάσαι μιά χρονιά, σαν άπόψε, στο Άργίνο;

— Άλήθεια! Μωρέ θυμάσαι τύχη;

— Γεμίσαμε τις τσέπες μας είκοσιπεντάρινα. Για θυμήσου, μανά με το «τζογολίντο». Στόν Αη-Βασίλη όμως «τζόγο». Τζογολίντο μανά και τις καθημερινές.

— Και την άλλη μέρα στο Μεσολόγγι.

— Έφ' ε, γλέντια και καιροί!

— Από τότε έχω να ξανα- παίζω.

— Έγώ παίζω ταχτικά.

— Και πως παίζεις;

— Δόξα ο Θεός!...

— Έγώ με το σπίτι, δεν ξα- νάπασα χαρτιά στα χέρια μου!

— Τι λές; Δουμάζουμε άπόψε;

— Δεν βαρέσαι!...

— Στην πύλη που ξανααυναν- τηθήκαμε!... Για τον καλό το χρόνο!... Για τον Αη-Βασίλη πορτρέτα!...

— Ξέρεις, έχω να ψωνίσω!

— Ού, ως το βράδυ έχουμε καρό!... Μπορείς δηλ την Ά- γορά να σπρώξεις.

— Έ, για την ημέρα πούνα.

Για τον Αη-Βασίλη πουν έρχεται...

— Άχ, μωρέ, χρόνια που περάσαμε!...

Και να τους τώρα κι' οι δυό τους, αλλαγμένα και κουρασμένα, από τον καρό και τα χρόνια, στραπα- τισμένοι κι' αποσταμένοι από της ζωής τα βάσανα, αν ταυθίθηκαν σ' ένα καφενείο, κι' εκεί, μπρος σε δυό πο- τήρια ούζου, προσπαθούσαν να γυρίσουν στο παρελθόν, για να αντλήσουν ζωή, χαρά και νειάτα, στρέφοντας, αν ήταν δυνατό, το ρεύμα του χρόνου με τις αναμνήσεις σταματώντας το παρόν κι' αδιαφορώντας για το μέλλον, ενώ διος ο κόσμος γύρω βουίζει και κρούει δόρανα και τραγουδάει, διώχνοντας τον παλιό το χρόνο και χαρε- τώντας τον νέο που έρχεται:

... πάλιν να σάς εισπύμεν
ότι και αύριον έστί,
ανάγκη να χαρούμεν.

— Λοιπόν;... Για θυμήσου τα μεζεδάκια μας, στού Ά- λεξά!...

— Κι' εκείνο το κοκινέλι στού Τζάνη την ταβέρνα!

— Έπειτα έναν καρέ στού Σταροδάμα και βόλτες στού Μπέλλου την πλατεία! Μά ήσανε καρές!... Δεν ξανάπα- τέσαν από τότε!... Μόνον εκείνο το νερό απ' τα πηγά- δια ήταν ήλιο, άριμρό σαν άγγλικό άλάτι.

— Ναι, μά ήσαν τα κορίτσια τους γλυκά. Έφ' ε, κείνος ο περλίτσος στην Άγία Έλεούσα!

Μέσα στο καφενείο τα τραπέζια ήσαν έτοιμα για το τζόγο, μ' ένα σπερματωτό τοποθετημένο στο καθένα, μέσα σ' ένα καινούργιο κρη- πηγιο. Δυό τρανυλές καινούργιες, σπιστοθήκες και δυό-τρία πατε- λιάκια στο κάθε τραπέζι.

Στάς δυό άκρες, δυό δειλοί ανθρώποι, σκυμμένοι ο ένας άπάνω στον άλλο, έπαιζαν καλώς.

— Φάντες, δεν μπορεί!

— Τέρτο-τίρο ο άσος!

Οι δυό φίλοι γύρισαν και κίτταξαν.

— Θυμάσαι μιά χρονιά, σαν άπόψε, στο Άργίνο;

— Άλήθεια! Μωρέ θυμάσαι τύχη;

— Γεμίσαμε τις τσέπες μας είκοσιπεντάρινα. Για θυμήσου, μανά με το «τζογολίντο». Στόν Αη-Βασίλη όμως «τζόγο». Τζογολίντο μανά και τις καθημερινές.

— Και την άλλη μέρα στο Μεσολόγγι.

— Έφ' ε, γλέντια και καιροί!

— Από τότε έχω να ξανα- παίζω.

— Έγώ παίζω ταχτικά.

— Και πως παίζεις;

— Δόξα ο Θεός!...

— Έγώ με το σπίτι, δεν ξα- νάπασα χαρτιά στα χέρια μου!

— Τι λές; Δουμάζουμε άπόψε;

— Δεν βαρέσαι!...

— Στην πύλη που ξανααυναν- τηθήκαμε!... Για τον καλό το χρόνο!... Για τον Αη-Βασίλη πορτρέτα!...

— Ξέρεις, έχω να ψωνίσω!

— Ού, ως το βράδυ έχουμε καρό!... Μπορείς δηλ την Ά- γορά να σπρώξεις.

— Έ, για την ημέρα πούνα.

Για τον Αη-Βασίλη πουν έρχεται...

— Άχ, μωρέ, χρόνια που περάσαμε!...

Και να τους τώρα κι' οι δυό τους, αλλαγμένα και κουρασμένα, από τον καρό και τα χρόνια, στραπα- τισμένοι κι' αποσταμένοι από της ζωής τα βάσανα, αν ταυθίθηκαν σ' ένα καφενείο, κι' εκεί, μπρος σε δυό πο- τήρια ούζου, προσπαθούσαν να γυρίσουν στο παρελθόν, για να αντλήσουν ζωή, χαρά και νειάτα, στρέφοντας, αν ήταν δυνατό, το ρεύμα του χρόνου με τις αναμνήσεις σταματώντας το παρόν κι' αδιαφορώντας για το μέλλον, ενώ διος ο κόσμος γύρω βουίζει και κρούει δόρανα και τραγουδάει, διώχνοντας τον παλιό το χρόνο και χαρε- τώντας τον νέο που έρχεται:

... πάλιν να σάς εισπύμεν
ότι και αύριον έστί,
ανάγκη να χαρούμεν.

— Λοιπόν;... Για θυμήσου τα μεζεδάκια μας, στού Ά- λεξά!...

— Κι' εκείνο το κοκινέλι στού Τζάνη την ταβέρνα!

— Έπειτα έναν καρέ στού Σταροδάμα και βόλτες στού Μπέλλου την πλατεία! Μά ήσανε καρές!... Δεν ξανάπα- τέσαν από τότε!... Μόνον εκείνο το νερό απ' τα πηγά- δια ήταν ήλιο, άριμρό σαν άγγλικό άλάτι.

— Ναι, μά ήσαν τα κορίτσια τους γλυκά. Έφ' ε, κείνος ο περλίτσος στην Άγία Έλεούσα!

Μέσα στο καφενείο τα τραπέζια ήσαν έτοιμα για το τζόγο, μ' ένα σπερματωτό τοποθετημένο στο καθένα, μέσα σ' ένα καινούργιο κρη- πηγιο. Δυό τρανυλές καινούργιες, σπιστοθήκες και δυό-τρία πατε- λιάκια στο κάθε τραπέζι.

Στάς δυό άκρες, δυό δειλοί ανθρώποι, σκυμμένοι ο ένας άπάνω στον άλλο, έπαιζαν καλώς.

— Φάντες, δεν μπορεί!

— Τέρτο-τίρο ο άσος!

Οι δυό φίλοι γύρισαν και κίτταξαν.

— Θυμάσαι μιά χρονιά, σαν άπόψε, στο Άργίνο;

— Άλήθεια! Μωρέ θυμάσαι τύχη;

— Γεμίσαμε τις τσέπες μας είκοσιπεντάρινα. Για θυμήσου, μανά με το «τζογολίντο». Στόν Αη-Βασίλη όμως «τζόγο». Τζογολίντο μανά και τις καθημερινές.

— Και την άλλη μέρα στο Μεσολόγγι.

— Έφ' ε, γλέντια και καιροί!

— Από τότε έχω να ξανα- παίζω.

— Έγώ παίζω ταχτικά.

— Και πως παίζεις;

— Δόξα ο Θεός!...

— Έγώ με το σπίτι, δεν ξα- νάπασα χαρτιά στα χέρια μου!

— Τι λές; Δουμάζουμε άπόψε;

— Δεν βαρέσαι!...

— Στην πύλη που ξανααυναν- τηθήκαμε!... Για τον καλό το χρόνο!... Για τον Αη-Βασίλη πορτρέτα!...

— Ξέρεις, έχω να ψωνίσω!

— Ού, ως το βράδυ έχουμε καρό!... Μπορείς δηλ την Ά- γορά να σπρώξεις.

— Έ, για την ημέρα πούνα.

Για τον Αη-Βασίλη πουν έρχεται...

— Άχ, μωρέ, χρόνια που περάσαμε!...

Και να τους τώρα κι' οι δυό τους, αλλαγμένα και κουρασμένα, από τον καρό και τα χρόνια, στραπα- τισμένοι κι' αποσταμένοι από της ζωής τα βάσανα, αν ταυθίθηκαν σ' ένα καφενείο, κι' εκεί, μπρος σε δυό πο- τήρια ούζου, προσπαθούσαν να γυρίσουν στο παρελθόν, για να αντλήσουν ζωή, χαρά και νειάτα, στρέφοντας, αν ήταν δυνατό, το ρεύμα του χρόνου με τις αναμνήσεις σταματώντας το παρόν κι' αδιαφορώντας για το μέλλον, ενώ διος ο κόσμος γύρω βουίζει και κρούει δόρανα και τραγουδάει, διώχνοντας τον παλιό το χρόνο και χαρε- τώντας τον νέο που έρχεται:

... πάλιν να σάς εισπύμεν
ότι και αύριον έστί,
ανάγκη να χαρούμεν.

— Λοιπόν;... Για θυμήσου τα μεζεδάκια μας, στού Ά- λεξά!...

— Κι' εκείνο το κοκινέλι στού Τζάνη την ταβέρνα!

— Έπειτα έναν καρέ στού Σταροδάμα και βόλτες στού Μπέλλου την πλατεία! Μά ήσανε καρές!... Δεν ξανάπα- τέσαν από τότε!... Μόνον εκείνο το νερό απ' τα πηγά- δια ήταν ήλιο, άριμρό σαν άγγλικό άλάτι.

— Ναι, μά ήσαν τα κορίτσια τους γλυκά. Έφ' ε, κείνος ο περλίτσος στην Άγία Έλεούσα!

Μέσα στο καφενείο τα τραπέζια ήσαν έτοιμα για το τζόγο, μ' ένα σπερματωτό τοποθετημένο στο καθένα, μέσα σ' ένα καινούργιο κρη- πηγιο. Δυό τρανυλές καινούργιες, σπιστοθήκες και δυό-τρία πατε- λιάκια στο κάθε τραπέζι.

Στάς δυό άκρες, δυό δειλοί ανθρώποι, σκυμμένοι ο ένας άπάνω στον άλλο, έπαιζαν καλώς.

— Φάντες, δεν μπορεί!

— Τέρτο-τίρο ο άσος!

Οι δυό φίλοι γύρισαν και κίτταξαν.

— Θυμάσαι μιά χρονιά, σαν άπόψε, στο Άργίνο;

— Άλήθεια! Μωρέ θυμάσαι τύχη;

— Γεμίσαμε τις τσέπες μας είκοσιπεντάρινα. Για θυμήσου, μανά με το «τζογολίντο». Στόν Αη-Βασίλη όμως «τζόγο». Τζογολίντο μανά και τις καθημερινές.

— Και την άλλη μέρα στο Μεσολόγγι.

— Έφ' ε, γλέντια και καιροί!

— Από τότε έχω να ξανα- παίζω.

— Έγώ παίζω ταχτικά.

— Και πως παίζεις;

— Δόξα ο Θεός!...

— Έγώ με το σπίτι, δεν ξα- νάπασα χαρτιά στα χέρια μου!

— Τι λές; Δουμάζουμε άπόψε;

— Δεν βαρέσαι!...

— Στην πύλη που ξανααυναν- τηθήκαμε!... Για τον καλό το χρόνο!... Για τον Αη-Βασίλη πορτρέτα!...

— Ξέρεις, έχω να ψωνίσω!

— Ού, ως το βράδυ έχουμε καρό!... Μπορείς δηλ την Ά- γορά να σπρώξεις.

— Έ, για την ημέρα πούνα.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

Ο Θ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΩΣ ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ

Απ' τη Σμύρνη στην Ελλάδα κι απ' το Ναύπλιο στην Αθήνα. Ο «Μένιππος». Τα βέλη του «Τοξότη». Ο «Ορφανίδης» και η ξενικρατία. Ο ποιητής του «Τοξότη» στη φυλακή. Ο επαναστάτης του 1843. Ο σατυριστής των θαυμαστών του Ι. Ταλίου Μελοδράματος. Η μεγάλης κοινωνικής του σάτιρας. Ένα ποίημα του Χαριπόλου. Οι φιλολογικοί καυγάδες του Ορφανίδη. Ένα συγκινητικό έλεγείο του Αχ. Παράσχου. Ο θάνατος του Ορφανίδη. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΟΝ Θεόδωρο Ορφανίδη ως βοτανικό και έπικυ ποιητή σας τον έχουμε περιγράψει σ' άλλη σελίδα του «Μπουκέτου». Αλλ' ο Ορφανίδης είχε κυρίως σατυρική φλέβα και το πιο ζωντανό μέρος του έργου του εινε η πολιτική του σάτιρας. Θα τον εξετάσουμε λοιπόν από την πλευρά αυτή.

Ο Θεόδωρος Ορφανίδης ήταν Σμυρνιώτης την καταγωγή. Η οικογένειά του, φεύγοντας το μαχαίρι των Τούρκων, ήρθε μαζί με άλλους πρόσφυγες να εγκατασταθεί στη Σμύρνη, και αργότερα στο Ναύπλιο, όπου ο Ορφανίδης έμεινε τα πρώτα χρόνια. Όταν η πρωτεύουσα του Κράτους μετατέθηκε στας Αθήνας, ήρθε και ο Ορφανίδης. Νέος, ζοηρός, έξυπνος, ταπεινός, βοήθησε άμεσως στάδιο δράσεως στας Αθήνας, όπου έδημιουργείτο σιγά-σιγά μία νέα κοινωνία από Φαναριώτες άνωγενείς, από τους έπισχιους άγωνιστές, από τους Βασιλούς ή ζωμωτικούς κλπ. Κατά τη διάρκεια της κοινωνικής και πολιτικής αυτής ζωώσεως, ανεπτύχθη στο λαό ένα είδος αντίδοσης, από πάντων έναντιον των ξένων. Οι ντόπιοι δεν έχωνεαν την άναμνη των Βασιρών — άναμνη και των Φαναριωτών — στη διάρκεια της Ελλάδας. Πρώτος έναντιον τους άνωξε πάλι ο Αλέξανδρος Σούτσος με τις καυστικές του σάτιρες και τον άκολούθησε στο 1838 ο νεώρος Ορφανίδης με την πολιτικοσατυρική έφημερίδα του «Μένιππος». Στο πρώτο φύλλο του «Μένιππος» ο Ορφανίδης κάνει τη δήλωσή ότι «θα μιλήθω τον Αλέξανδρο Σούτσον και με χολοδαμένα βέλη θα είνω εν πρός εν δσα κρύπτει η ψυχή του και θα καυτηρίασά τη πρόσωπα, δσα δεν συνήργησαν εις την ελευθερίαν ή δεν συνεργούν δια τον φωτισμόν της Ελλάδος».

Η τάση του νεαρού ποιητού έκανε άμεσως κατάληψη, γιατί ο «Μένιππος» δεν έδιδε να ρίχνει λόγια βέλη και έναντιον του Βασιλέως. Με άλλες σάτιρες πάλιν έγλειψε τους δοξωμανείς, που ζητούν τίτλους και παράσημα στην Ελλάδα και που «σάν παγόνια φουσκωμένα περπατούν μέσα στους δρόμους» και βλέπουν «τους πολίτας της Ελλάδας σάν μεμνημένα, ενώ δεν ξέρουν να μοιράσουν δυο γαϊδάρον άχυρα».

Ο θαρραλέος σατυρικός γοήγορα έγινε άγαπητός στο λαό, που πάντων όταν έσπάρζε τους παχυντάτα μισοδοτωμένους Βασιρούς: «Μήνας μιναινε, μήνας βγαίνει το μηνιαίο άρπάζω».

Μα μου φαίνεται στο τέλος τα παπούτσια θα μ'ας δάσουν.

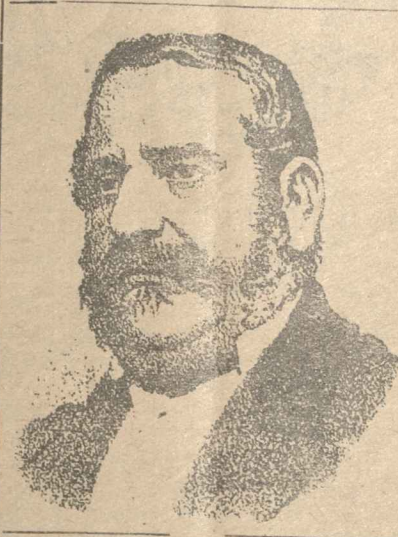
Τό περίεργο εινε ότι ο Θεόδωρος Ορφανίδης ήταν και ο ίδιος... δημόσιος υπάλληλος, γραφεύς δηλαδή στο Υπουργείο των Έσωτερικών. Μόλις το έμαθε αυτό ο τότε Υπουργός Αρδούς Μανούλας, τον έκανε άμέσως. Συγχρόνως ο Εισαγγελέας Βικέλας άπήγγειλε έναντιον του κατηγορία επί έξυβρίσεως. Έγινε τότε δική πολέμοτος, που έκράτησε δυο μέρες. Ο Εισαγγελέας άγόρευσε δυο φορές, και γά να στηρίξη την κατηγορία ειπε πολλά περί Αριστοφάνους, Μενανδρου, Ιουβενάλη, κλπ. Αλλά αυτά τ' άνέφερε ο συνήγορος του κατηγορουμένου Περικλής Αγουπόπουλος, και το Δικαστήριο, βλέποντας την έξέγερση του κοινού υπέρ του δημοφιλούς ποιητού, έχωρακτήθηκε την πράξη ως άπλοη. Ατασία και τον κατέδωσε εις τριών μόνον μηνών κράτησι.

Ο Θεόδωρος Ορφανίδης εξακολούθησε τις σάτιρες του, με την άκαλόγητη έμμετρη δήλωσι:

Στην κρίση θέ να κραζώ
Ότι γνώμην δεν άλλαζω.

Υλην άφρονον εύρισκα στας μεγάλας τας Αθήνας.
Στραβά έργα ένα πλήθος. Πλήθος άπειρον, κηφής,
πλήθος φώτων, πλήθος νόμων
πλήθος πόλεων και δρόμων
και πολιτικών μεγάλων με τα μούτρα κρεμασμένα.
Και καρφάκι δεν με κόπτει. Έγώ πάντα θα φωνάζω
ότι γνώμην δεν άλλαζω!

Έν τοίτοις, ένας πολιτικός της εποχής, ο πανοράτος Ιωάννης Κωλέττης, δεν έπεδομάζε την παιδί του Ορφανίδη, τη φυλάκισεν, την κατόπιν έξορία του στο Ναύπλιο. Έλεγεν ότι η καταδίκη των δημοφιλών δημοσιογράφων τους διναμόμεν πολύ.

Ο Θεόδωρος Ορφανίδης.

Μετά το «Μένιππος» ο Ορφανίδης εξέδωσε τον «Τοξότη», από 1841, όπου κυρίως έσπάρζε τους πλουσίους, τους πολιτικούς και τους ξενολάτρεις, οι όποιοι — ενώ η δυστυχία ταλαιπωρούσε χιλιάδες Αθηναίων — δαπανούσαν μεγάλα ποσά για τις Ιταλίδες του μελοδράματος Σανσόνι, του πρώτου που είχε φθεί τότε στην Ελλάδα πρωτεύουσα. Γιατί έκτος των πολλών κομιμάτων που είχαν συγκεντρωθεί τότε στας Αθήνας, το ξένο μελοδράμα είχε δώσει άφορη να δημιουργηθούν άλλα τοια κομιματα από τους θαυμαστές των τριών «σορρομπαίων πρωταγωνιστών», της Ρίτας Μάσος, της Λούλας και της Ρίτας. Ο Ορφανίδης έσπάρζε από πάντων τους ήρωες τους πολιτικούς που είχαν ξετρελλαθεί με τις Ιταλίδες και έγραφε πεζά και στίχους έναντιον τους. Η άγανάκτησή του ήταν μεγάλη, γιατί εή μιν Ρίτα έσπάρζε εκ της ευρωγενικής της δοχ. 7,000, η Ρίτα 5,000 και η Λούλα 4,500, ενώ ο ύπερ του Νοσοκομείου Αθηνών δώκος έσπάρζε... πάντε μηδενικά! Ο «Τοξότης», σατυρίζοντας έναν Υπουργό, φίλο της θραυατικής Ρίτας Μάσος, τον άνωξαι: «πόδουλον του Φάνη και του Άσσου!».

Κατά το Μάη του 1840, ο Θ. Ορφανίδης έδημιούργησε «Το Ημερονύκτιον των Αθηνών», σατοδρον κατηγορητήριο έναντιον των Ελλήνων Υπουργών, οι όποιοι — ύπακούοντες στις εισηγήσεις των Βασιρών Σπυριδών του Στέμματος — διάταζαν άσπρη θανατική λογοκρισία. Άς μή λησμονήσμε ότι τότε δεν ύπήρχαν συνταγματικές ελευθερίες. Η δεισκαλία έργων με φιλελεύθερα φρονήματα έναίτο έπικίνδυνη για τη δημοσία τάξη. Τραγωδίες άπας ο τυραννώτης «Τυμολών», ο «Βρούτος», ο «Καστριώτης» του Ζωμπαίου και άλλες, έμπεδοσσαν άπ την Αστυνομία. Για την απαγόρευση του «Καστριώτη» μάλιστα είχε επέμβει ο πρεσβευτής της Αυστρίας. Κατά ο ποιητής έσκαπτε τους ξενόφρονες Υπουργούς, οι όποιοι εν τοίτοις έφρόνιζαν να ιδρύσουν φρενοκομείο στας Αθήνας. Φρονιζόντων οι άνθρωποι με πόνο τον μεγάλον δια των έγκερφάλων μας τον μαριώδη σάον!

Μαροκομείον κάρνουσι, ως τάχα να μην εινε μαροκομείον τέλειον ή πόλις μας Αθήνα!
Και άρραδαίει ο ποιητής τα όνόματα όλων εκείνων που πρέπει να κλεισθούν στο σχεδιαζόμενο φρενοκομείο.

Βροχρόν λοσάν έπρεφταν σε όλες τις διευθύνσεις τα βέλη του «Τοξότη», ο όποιος άνηχόσε εις διαθήσεις της κοινής γνώμης. Και ο Ορφανίδης, πάλιν της κυβερνητικής καταδωξέσεως, ύπεφερε και άλλες ένοχλήσεις. Π.χ. άστυνομικοί κλητήρες τον σπαιτούσαν έξωρα στο δρόμο και με την πρόφασι να τον βρούν ύδρα, του έμαχχαν τις τσέπες να του κατέσχιον χειρόγραφα. Όταν δε του έβρισχαν καμιά σάτιρα, την κατέθεταν στην Εισαγγελία. Διό φορές επίσης ο Ορφανίδης χτυπήθηκε τη νύχτα από μισοφύλους πληρωμένους. Τότε έγραφε στον «Τοξότη»: «Άς πότε θα μ'ας τυραννή των ξένων ή αγέλης! Άς πότε και το μέλλον μας αυτό θα άπειλήσει! Και δύσκολα όνόματα θ' άκούωνται ως πότε, Χέδερ και Χαφτζ και Παιτς και Προύτς και τ' (σοι δραχμοπάτα».

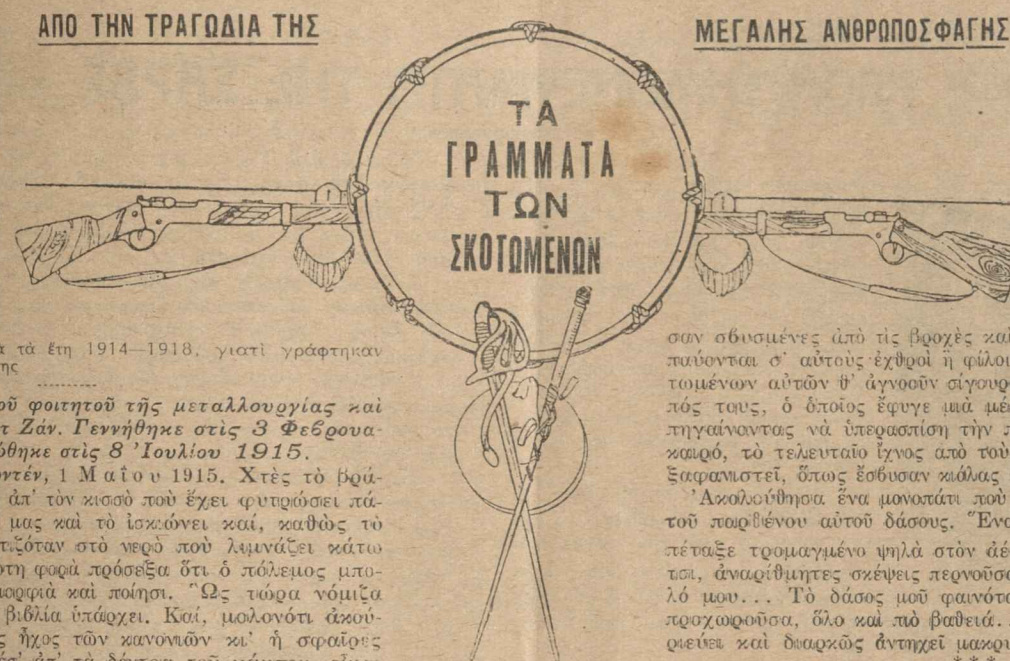
Έτσι, με τις πολιτικές του σάτιρες ο Ορφανίδης, μαζί με τον Αλέξανδρο Σούτσο, προετοιμάσαν την έξέγερση της 3 Σεπτεμβρίου του 1843 που έκληρωθήρε Συνταγματικό πολιτευμα στην Ελλάδα. Ο ποιητής του «Μένιππος» και του «Τοξότη» χάθηκε τότε το θρίαμβό του. Να μερικά στίχοι από τον πανηγυρικό του διθόραμο:

Εις την Πνύκα, εις την Πνύκα, πληρεξούσιοι του Γένους,
εις την Πνύκα, της Ελλάδος άρεμάνιε λαέ,
εκει όπου παγαυόσι κεραυνοί του Δημοσθένους
και των Περικλέων έτι μελωδούσιν αϊ οικία.
Θά σ'ας ίδωσιν εκείθεν έκκοσι μακροί αιώνες,
και θα σ'ας χειροκροτήσουν των θανόντων οι χοροί.
Απ' εκεί τα Περσικά κήματα της Σαλαμίνος
κατηλέκτριζον το πάλι των προγόνων τας νυχάς.

Μετά την καθέρωσι του Συντάγματος, ο Ορφανίδης έγραφε κυρίως κοινωνικές σάτιρες. «Η πόλις των Αθηνών», «Ο Ιότας», «Ο Βουβαβελάδας», «Το Τρο-Λιό», «Ο Καρασεβδωλός», εινε τα κυριότερα μεγάλα σατυρικά του έργα, με πλοκή, δοξά, χιούμορ. Τόν δάδαν και τον άγαπούσαν όλοι οι σοφοί της εποχής του. Ο μέγας νομοδιδάσκας Ν. Σαρφόλος του έστειλε κάποτε δυο μπουτίες με παληό Κυπριώτικο κρασί, σπονδευόντας ααίτες με στίχους που μ'ας δέχουν την έκτιμησι που έτρεφαν για τον Ορφανίδη οι σύγχρονοί του.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΗΣ

ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣΦΑΓΗΣ

Τρεις έπιστολές του φοιτητού της μεταλλουργίας και της χημείας Έρμεγερ Ζάν. Γεννήθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 1895 και σκοτώθηκε στις 8 Ιουλίου 1915.

Μπορώ άπ' το Βερντέν, 1 Μαΐου 1915. Χτες το βράδυ είχα καθίσει κάτω άπ' τον κισσό που έχει φερρώσει πάνω άπό το χαράκωμά μας και το ισκάνει και, καθώς το φεγγαρόφωτο καθρετίζόταν στο νερό που λινάζει κάτω στο διάδρομο, γιά πρώτη φορά πρόσεξα ότι ο πόλεμος μπορεί να έχει κάποια όμορφιά και ποίηση. Ως τώρα νόμιζα πως αυτό μονάχα στα βιβλία ύπόχρει. Και, μολονότι ακούγεται μακριά ο βαρύς ήχος των κανονιών κι' η σφαιρίες σφυρίζουν άβάσταχτα άπ' τα δέντρα του κάμπου, είμαι άσπασμένος. Βλέπω ότι ο κόσμος εινε όμορφος όσο και πριν κι' ότι ούτε αυτός ο πόλεμος δεν μπορεί να μ'ας στερήσει από τις όμορφές της φύσεως. Όσο τις έχω αυτές, δεν θα είμαι έντελώς δυστυχισμένος...

4 Μαΐου 1915. — Έκωνα σήμερα έναν περίπατο ως το βουνό, μέσα στο δάσος που ροντύνει από άνοιξιάνικη βλάστησι. Τό τοπίο ήταν τόσο ήρεμο, όστε άν δεν άντηχούσε το ύπόκωφο μούγκρισμα των κανονιών και το διαπεραστικό σήνχημα των σφαρών, έά μπορούσε κανείς να ξεχάσει τον πόλεμο. Βυθίστηκε μέσα σε μία θάλασσα χόχων. Γέλασε όδύες κι' ύπερβυσε βελανιδιές, σιδερένια αδιάπερα, αγκυλίσματα, δέντριάλα με περιστοιχίζαν άπ' όλες τις μεριές. Η γή ήταν σκεπασμένη από ένα τάπητα με πολύχρωμα λουλούδια. Δεν μπορούσε κανείς να προχωρήσει πορά μόνο μέσ' από στενά και γλιστερά μονοπάτια. Πού και πού ξεσπούσαν κανένα άγρόγατος ή

Ίδω τί έγγραφε ο Νικ. Σαρφόλος: «Έχεις σύ, παρά την ύλην του Πινάρου, και τα βέλη του σατυρικού της Ρώμης, τον περσικό Ιουδενάλη. Διό έχεις πύθους πλήρεις: τον υέν (δένους) δ' έ μελι γλυκίον των Υμητηίων μελισσών (άγρον έκβάλλει».

Και βοτανικός σοφός εις την έπιστημην δίδεις το άρχαϊόν (κόν της φώς, σν Διοσκουρίδης νέος. Άλλ' ως άλλος) Άνακρέων, το γλυκύ της Κύπρου νέκταρ άγλαπής, καθώς έκείνος...

Και προχωρεί έτσι ο Σαρφόλος, λέγοντας ότι από τον Κυπριώτικον αυτόν άνδρα σμίαν του στέλνει δυο φιάλας μαζί μ' ένα φίλι!

Τό πνεύμα του ποιητού σπινθηροβόλούσε και στους περιήριμους καυγάδες του με άλλους ποιητές της εποχής. Πανος με τον αντίπαλό του στούς διαγωνισμούς Ζαλοκώστα, τον Αχ. Παράσχο κλπ. Έν τοίτοις, όταν — τον Αύγουστο του 1886 — ο Θεόδωρος Ορφανίδης πέθανε, ο Άχιλλεύς Παράσχος, με συγκινημένη καρδιά άποχαιρέτησε το λείψανό του:

Ο Ορφανίδης σήμερα μ' έσταυρωμένας χείρας,
Τοξότης άνεν των βελών, μολπή θραυσθείσης λύρας,
Άσφα βωδών άλλων καιρών και ήμερών άρτίων....
... Φέρετε άνθη! φέρετε να στεφώμεν μνημεία
άθανάτα, των Βάρδων μας το πικραμένο χέμα.
Μ'ας άφρησε ή διδυμος των Σούτσων άρμονία.
Έφυγε με το πρώτον του ο Βαλαδάνης άσμα,
Και ο Παπαρηγόπουλος ρεμδάει εις τάφον χάσμα!

Τον Ψάλην των Κυμάτων (τον Βασιλειάδην)
Τα κήματα των έσων εις πέλαγος μνημάτων.
Ο Καρασούτσας, ο καλός Τεργιότης ένομιμήται.
Ο Ζαλοκώστας κατηφής εις φέρετρον πλανήται.
Τού Σολωμού ο άετός εις σύμνεμα πλανήται.
Τής λύρας ο άσματιώδης έκει, εις την Λευκίδα,
βλέπει νεκρός εις ύνειρον το Σούλι, την Ελλάδα.
Και ο Άχιλλεύς Παράσχος έσκαψε και με διακρυσμένα μάτια έφίλησε το μέτωπο του Θεοδώρου Ορφανίδη.

5 Ιουλίου 1915. — Εινε περίεργο, μά, από καιρό τώρα, άν και δεν πιστεύω καθόλου στα προσήματα, μ' έχει κανονίσει ή ιδέα πως θα σκοτωθώ... Τόσο επίμονα μ' ένοχλεί ή ήλιθία αυτή ιδέα, ώστε άναγκάστηκε να γράψω κι' άποχαιρετιστήριο έπιστολή στην αικογένειά μου, στην όποία διατυπώνω τις τελευταίες μου βελήσεις. Έν τοίτοις, ως τώρα, είχα στη ζωή μου τύχη άπίστευτη. Μά ή πιο μεγάλη τύχη θα ήταν, νομίζω, να μπορούσα να έπιζήσω άπ' αυτόν τον πόλεμο, στον όποιο όφειλό πολλά. Δέκα μήνες τώρα που βοσκομαι στα χαράκωματα, έμαθα δσα δεν θα μάθαινα ποτέ... Και διαρκώς μαθαίνω περισσότερα...

(Έπειτ' από τρεις μέρες, ο φοιτητής Έρμεγερ Ζάν σκοτώθηκε).

Μία έπιστολή του φοιτητού της Θεολογίας Καρλ Ζόζενχαγν. Γεννήθηκε στις 4 Οκτωβρίου 1892 και σκοτώθηκε στις 29 Ιανουαρίου 1915, στην Αργκόν.

Πύργος Χίντεμπουργκ, 9 Νοεμβρίου 1914. — Κυριεύοντας χτες μερικές έχωμικές θέσεις, βοήκαμε άρκετούς σκοτωμένους ιατρούς στα πίσω άπ' το χαράκωμα. Έθαψα δυο Γάλλους και δυο Γερμανούς και τους πήρα τα χαράτια τους. Υπήρχαν σ' αυτά πολλές οικογενειακές έπιστολές. Μία μπέρετα έγραφε στο παιδί της πως είχε τη βεβαιότητα ότι πολύ γοήγορα θα το ξαναβίη. Διό τρεις έπιστολές στέλγαν πούβηκα επίσης τελειώναν στενότητα με τη φράσι: «Ο μικρούλης μας εινε πάντοτε φρόνιμος».

Μία άδελφή που γράφει στον άδελφό της ότι του στέλνει δυο πακέτα σοκολάτα. Του ύπόσχεται άκόμη να του στείλη γάντια άδιόπεραστα άπ' την ύγρασία και μία κοκκώδη γιά τη βροχή... Διαβάζοντας τα γράμματα αυτά, έννοιωθα να σβήνι μέσα μου κι' ή τελευταία σπύδα του μούσου έναντιον των Γάλλων και νόμιζα πως οι Γάλλοι κι' έμεις είμαστε ένα...

Υλικές στερήσεις δεν ύποφέρω... Έχω πάντοτε άρκετα σκεπάσματα για τη νύχτα και τρέφομαι καλά. Μά ή εϋθύνη μου ως έξωμιασού εινε έννευριστική. Μ' έμποδίζει να κοιμηθώ κι' όταν άκόμη όνειρεσμαι, νομίζω πως έπιπεσώ τους σκοπούς άν βρίσκονταί στις θέσεις τους...

Μία φράσι, την όποία έγραψε κάποιος ιερέας σ' ένα σύντροφό μου που έκανε πολύ πικρή έντύπωση: «Δεν πρέπει να έπαυθώμεν σύντομο τέλος του πολέμου, γιατί αυτό δεν εινε δυνατόν...». Θα ήθελα να μπορούσε αυτός να φέξη ένα βλέμμα ως έμεις, που δεν κάνουμε τίποτε άλλο παρά να προσενυόμαστε πότε να τελειώση ο άταλώς αυτός πόλεμος...

Μία έπιστολή του Καρλ Άλνταγκ, φοιτητού της Φιλολογίας. Γεννήθηκε το 1889 και σκοτώθηκε στη Φρομέλ στις 15 Ιανουαρίου 1915.

Αά Μπασσέ, 10 Ιανουαρίου. — Τα χαράκωματα εινε γεμάτα λάσπη και νερό... Πατάμε διαρκώς μέσα στο νερό, ενώ ή βροχή μ'ας λούζει άδιάκοπα από πάνω μας... Δεν κάνουμε τίποτε άλλο παρά να βγάζουμε το νερό με τις άντλίες... Μά του κάκου... Τό νερό πάντα μ'ας πλημμυρίζει... Και πάντα ή βροχή πέφτει κατακλυσμιαία και γεωγραφώς... Η νύχτες με το θεοσκόταδό τους μ'ας πείζουν σάν έφιάλης το στήθος. Κανένας δεν έχει ποθ να τελειώση αυτό...

ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΠΑΛΗΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ

Βίος και ανέκδοτα του φιλέλληνας Τουρέ. Πώς τον βρήκαν δυο Γάλλοι συγγραφείς. Η δράσις του στην Ελληνική Ε. πανάστασι. Τι γράφει γι' αυτόν ο Άρμπε. Ο Τουρέ στο Παλάτι. Ένα επεισόδιόν του. Όπου ο Τουρέ συμπεριφέρεται με μια διαταγή της Αμαλίας, και δημιουργεί φαιδρά επανάστασι. Και άρχηγός των πυρεσθέντων, κτλ.

ΝΑΣ από τους εθνομώστες τύπους φιλέλληνας, που εκληροδότησε στην Απελευθερωτική Ελλάδα ή Επανάστασις του 21, ήταν και ο συνταγματάρχης Τουρέ. Δηλαδή, ένας μιάς τον ζωγραφίζει ο Γάλλος περιηγητής Ντυκάν, όταν κατά το 1850 επισκεύεται τη χώρα μας, συνοδεύοντας τον Γουσταύο Φλωμπέρ, τον περίφημο Ακαδημαϊκό. Γράφει λοιπόν ο Ντυκάν:

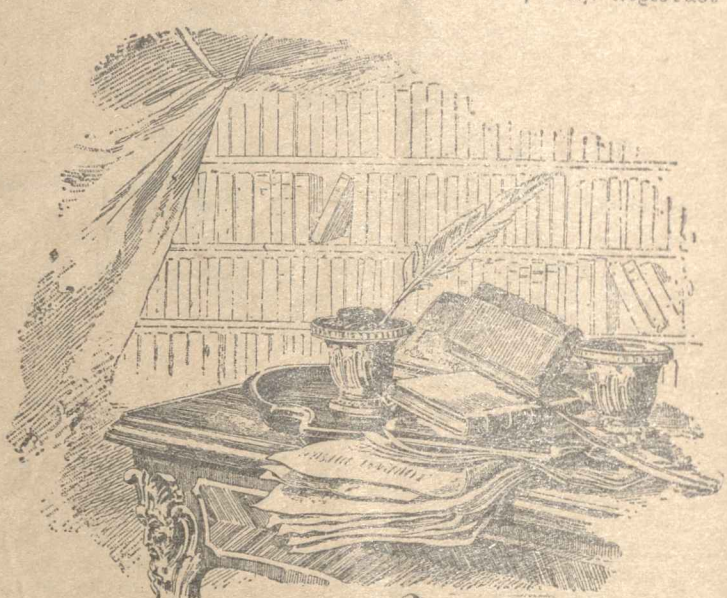
«Είχε περάσει μιά ώρα άφοτον βρισκόμαστε εγκατεστημένοι στο «Σενοδοχείο της Αγγλίας», όταν ένας καμαριέρης ήρθε και μās άνήγγειλε: «Ο συνταγματάρχης κύριος Τουρέ!».

Σε λίγο παρουσιάστηκε μπροστά μας ο συνταγματάρχης. Έφερε γαλάζια στολή, καλοκαυμένη, σφιγμένη και ζωσμένη, τέσσερα παρσάκια στο άριστερό μέρος του στήθους, τεχνικά με μεγάλη άσπρα φτερά, μοναδικά και μόνι καταλένεια. Έστειλε σε στρατιωτική προσοχή και μās χαίρετο:

«Η ύπηρεσιανή άναφορά έν Πειραιώς, έλε, μου άνηγχείτε την άφίξή σας, κύριοι. Καλώς ήλθατε! Ξέρω ποίος είσθε και ποση μακρά περίοδια έκάματε. Η Γαλλία παραμένει πάντοτε ή βασίλισσα των εθνών!... Είμαι ο συνταγματάρχης Τουρέ, παλιός φιλέλληνας, Φρούραρχος Πειραιώς, και καθ' όλα πρόθυμος στις διαταγές σας, κύριοι! Έγινοντο στο Φαβιέρ, έξακουούθησε, ο δόποιος δέν ήταν πάντοτε άνθρωπος ήσυχου χαρακτήρος. Άνέλαβα ύπηρεσία στην Ελλάδα, αλλά δέν έπαυα ποτέ να είμαι Γάλλος στην ψυχή. Έχω στο σπίτι μου τις εικόνες του Αλφονσίνου Φιλίππου, του στρατηγού Καβενιάκ, κτλ. Αν μου κάνατε την τιμή να μ' επισκεφθήτε σπίτι μου, θα σας τις δείξω. Η γυναίκα μου είνε άγαθή γυναίκα, παιδιά δέν έχω. Έδώ θα σας δεχθώ με όλη την όφειλομένη φιλοφροσύνη. Ο Βασιλεύς άπουσιάζει. Η Βασίλισσα είνε άξιαγάτη... Ταπεινώτατος δούλος σας!»

Ευχαριστήσαμε θερμά το γέρο στρατιωτικό με την άνεξάντλητη προθυμία... Ποίος από τους υπεειδένοντας στην Ελλάδα δέν θυμάται τον συμπαθητικό αυτόν άνδρα, τον έλασρόφυλο, αλλά και του καλόκαρδο, τον θυσιαζόμενο κυριολεκτικώς γιά τους Γάλλους; Ώς όπολογαρός των Δογχοφόρων, ο κ. Τουρέ έλαβε μέρος στους τελευταίους πολέμους της Γαλλίας και έπειτα παρευρέθη και αυτός από το παγκόσιο οείμα ύπερ της άνεξαρτησίας της Ελλάδος. Έπολέμησε στη Χίο, στη Μεδώνη, στο Φάληγο και έλαβε μέρος στην περιφημή επίχειρησι του έφοδιασμού της Ακροπόλεως. Ο κ. Τουρέ έχει συνταξίσει την τύχη του με την τύχη της θετής του πατρίδος, άφοσιώθηκε σ' αυτή και δέν θα την εγκαταλείψει ποτέ... Για μās υπήρξε πολέμιος. Μας διηγότανε διάφορα επεισόδια του Αγώνος, τις ένέδρες των Ελλήνων μαχητών, το θάνατο του Βούρδαχη, του Άνδρουτσου, τη δολοφονία του Καποδίστρια, κτλ.». *

Γιά τον γέροντα αυτόν φιλέλληνα μιλεί και ο Έδμόνδος Άρμπε, σ' ένα κεφάλαιο της «Συγχρόνου Ελλάδος», όπου βρίσκει μιά άνόστη ένδειξι να σκιασθή τους Έλληνες: «Ο πιο έμπειρος — γράφει — αλλά και ο πιο καταφανής από τη στρατιωτική αυτή ομάδα των φιλέλληνων είνε ένας Γάλλος, ο κ. Τουρέ. Ήταν, άν δέν άπαύομαι, ανθυπάρχος των Ουσάρεων όταν άνέχθηκε από τη Γαλλία. Σήμερα είνε συνταγματάρχης, διευθυντής του Στρατιωτικού Νοσοκομείου, έπιμερητής κτλ. Φέρει πλήθος παρασήμων, άλλ' όμως μένει πάντοτε άμετάβλητος άνθυπάρχος, Ουσάρεος και φιλέλληνας. Στη χώρα, όπου ή άνάμνησις της εθνομωσύνης γρήγορα εξαφανίζεται, αυτός είνε ίερής της θρησκείας των άναμνήσεων. Ο θνητός αιώνας αυτός γέρος, ό οποίος έπερνά τους νέους κατά την ζωρότητα, την ένκνηριση και την άντηγή, είνε ή ζωντανή ένδοξασια του πολέμου ύπερ της Άνεξαρτησίας. Ένώσω αυτός ύπάσχει στη ζωή, οι Έλληνες μάλιστα θα προσπαθούν να λησμονήσουν τις έδερσεις που όφείλουν

στους φιλέλληνας. Ο συνταγματάρχης άνέλαβε να τις ύπενθυμίσει σ' αυτούς. Σε μιά έκκλησία του Ναυπλίου, ο Τουρέ έπαινε μνημείο στους ανελευθεματάς του φιλέλληνας, ένα μνημείο από έλα, στη χώρα του μαρτύρου, το όποιον θα καταστραφεί πριν περσει δεκαετία (1)... Ο συνταγματάρχης Τουρέ άνάγκασε έπίσης τη Δημοσρχία Άθηνών να δώση το όνομα του Φαβιέρου σ' έναν έστους δρόμο της προτεινόμενης. Στον σημερινό Ελληνικό λαό ή χερσιτία έχει γρήγορα πόδια, ένό ή εύγνωμοσύνη κοιτάζει άσπρά κείως.

Αν ο συνταγματάρχης Τουρέ είχε γυρίσει στη Γαλλία με το Φαβιέρ, θα ήταν σήμερα στρατηγός, αλλά στην Ελλάδα δέν ήντινή πατρίδα. Για γά φήσιση στο σημερινό βαθμό, έχριτάσθη ή έπίστασις της έξουσίας του Βασιλέως... Ο κ. Τουρέ τρέφει άσπρη άφοσίωσι στο Βασίλει «Όθωνα». Έγινε μόνος του έφορος της βασιλικής ζωής και νύχτα-μέρα καταγίνεται με την άμηση αυτής ύπηρεσίας. Όταν ο Βασιλεύς βγαίνει έκτισπος ή με το άμάξι, ο συνταγματάρχης τον συνοδεύει έκτισπος.

Κατά τον Άπριλ του 1852, ο Βασιλεύς και ή Βασίλισσα έπιστρέφουν την 4η πρωινή από τον Πειραιά, όπου ο Γάλλος υπάρχος Φοκνίν Ντερσά έλαβε άρρανώσει γι' αυτούς χορευτική ύπηρεσία στο πλείο του. Ο συνταγματάρχης Τουρέ έκάλπατε ύπηρεσία κοντά στο παλάτιό της βασιλικής άμαξας, άρρανώσις γιά την άσφάλεια των άγατητών του βασιλέως. Έξαρνα, το ή λόγόν του (από άντη στη στρατιωτική ύπηρεσία και πού το ήρθε άναμνήσει γιά την περιστασι αυτή) έλαβε άπολήξια κι έπειτα νεκρό. Κατόνι αυτού, ο Βασιλεύς και ή Βασίλισσα έφτασαν σ' Άνάσταρα χωρίς το συνοδό τους. Ο άρχηγος συνταγματάρχης έμεινε έκτισπος μόνος χάμω, κοντά στο νεκρό σώμα, με το ένα πόδι δεσμευμένο από τον άναδολέα, κι έξογγυσε περπατώντας νάρθρον να τον σηκώσουν!... Μολαταύτα, ο Υπουργός των Στρατιωτικών άπήτησε να του πληρώσει γιά την άξια του άλγους.

Στα Όθωνικά χρόνια, ένας Έλληνας φιλέλληνας, ο Έρρίκος Φορβέ, συνέταξε κατάλογο των φιλέλληνων σ' αυτόν ύπάσχει ή άκόλουθη σύντομη βιογραφία του συνταγματάρχου Τουρέ, ή πιο άκριβής άπ' όλες: «Τουρέ, Άλαριόν, από το Σαργκεμέν της Γαλλίας. Άνέθανε στην Πειραιά, από άρρώστια, στις 28 Αύγουστου 1857. Τα τελευταία χρόνια της πρώτης Ατοκρατίας υπήρξαν τα πρώτα του στρατιωτικού του σταδίου. Έξακολούθησε να ύπηρετεί την πατρίδα του ως το έτος 1825. Παρήκτισε τότε το βασιλιάς έθελοντάς, τους όποιους ο ήρωϊσμός του Ελληνικού Αγώνος παρακινούσε να συμμερισθούν τη δόξα και τους κινδύνους του. Ο Φαβιέρος τον έκαποθέθηκε στο Τακτικό Ίπικόν. Διεκρίθη στη Φάληγο και στις άλλες έκστρατείες, προπάντων στη Χίο, όπου ή λαμπρή διαγωγή του και ή συμπεριφορά των ύπλών του έπαύθησαν νολοκρινικότητα από το γενικό διοικητή την έπομένη της Έξόδου των Τούρκων, στην όποια τόσο γενναία άντιστάθηκαν τα τακτικά στρατεύματα.

Ο συνταγματάρχης Τουρέ, έκτός του στρατιωτικού του ήλ, έλαβε και άλλων ικανότητων και ξεχώριζε με το στρατιωτικό του παράστημα. Ήταν άκούρατος στην ύπηρεσία, άσθητός, αλλά και δικαίος. Πέθανε τη στιγμή που άκνυροδολούσε στον Πειραιά το τρέφι της ύγεια του, την καταστρεμμένη από τους κόπους σταδίου του, έφερε το παρσάκιον στην Ελλάδα. Διετέλεσε Φρούραρχος Άθηνων, έφτασε το παρσάκιον του Λεγώνος της Τιμής, του Άντι Ελληνικού Αγώνος, στην όποια τόσο γενναία άντιστάθηκαν τα τακτικά στρατεύματα.

Εν' όπν τα νοτιώτερα άνέκδοτα του Τουρέ, του εθνομώστες των φιλέλληνων, είνε και το άκόλουθο: Είνε γνωστόν ότι ή Βασίλισσα Αμαλία δέν έχωνε τους Γάλλους και τις συνήθειές τους. Η γερμανική της άυστηρότης έπέδωλετο σ' (1) Ο Άρμπε έννοεί τον Ναό των Καθολικών Ναυπλίου, όπου πράγματι σόασινα άκόμη το περίεργο αυτό έόλινο μνημείο, παρά την κοπή προσηύχης του μισέλληνας συγγραφέως.

Εν' όπν τα νοτιώτερα άνέκδοτα του Τουρέ, του εθνομώστες των φιλέλληνων, είνε και το άκόλουθο: Είνε γνωστόν ότι ή Βασίλισσα Αμαλία δέν έχωνε τους Γάλλους και τις συνήθειές τους. Η γερμανική της άυστηρότης έπέδωλετο σ' (1) Ο Άρμπε έννοεί τον Ναό των Καθολικών Ναυπλίου, όπου πράγματι σόασινα άκόμη το περίεργο αυτό έόλινο μνημείο, παρά την κοπή προσηύχης του μισέλληνας συγγραφέως.

Εν' όπν τα νοτιώτερα άνέκδοτα του Τουρέ, του εθνομώστες των φιλέλληνων, είνε και το άκόλουθο: Είνε γνωστόν ότι ή Βασίλισσα Αμαλία δέν έχωνε τους Γάλλους και τις συνήθειές τους. Η γερμανική της άυστηρότης έπέδωλετο σ' (1) Ο Άρμπε έννοεί τον Ναό των Καθολικών Ναυπλίου, όπου πράγματι σόασινα άκόμη το περίεργο αυτό έόλινο μνημείο, παρά την κοπή προσηύχης του μισέλληνας συγγραφέως.

ΠΡΟΣΩΠΑ:

ΜΑΡΘΑ, 65 ετών.
ΜΙΑ ΑΔΕΛΦΗ ΤΟΥ ΕΛΕΟΥΣ
ΕΛΙΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ

(Σε μιά κρεβάτοκάμαρα. Η Μάρθα κοιτάει βαρειά έξωσση στο κρεβάτι. Η άδελφή του έλέους κάθεται κοντά της).

ΜΑΡΘΑ. — Πότε λοιπόν θα έλθ ή πνευματικός;

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Δέν είνε πολλή ώρα πού έστειλα τον ύπηρετή να φωνάξει τον έφημέριο της συνοικίας σας. Άλλά δέν ήταν στο σπίτι του. Φαίνεται ότι τον είχαν φωνάξει άλλου.

ΜΑΡΘΑ. — Σε κάποιον έτοιμόθνατο ίσως, άπως έγω.

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Ω, κυρία, μην το λέτε αυτό. Δέν θα πεθάνετε.

ΜΑΡΘΑ. — Σωπάτε... Σωπάτε... Δέν μπορείτε πια να με γελάσετε με ψευτικές έλπίδες. Άκούω τον θάνατο να φτερουγίζει κοντά μου...

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Ήσυχάστε, κυρία. Είπα στον ύπηρετή να πιά ή καλή άπουσινήσση άλλον ίερέα έφκει...

ΜΑΡΘΑ. — Α, έκαμει πολύ καλά. Δέν θέλω να πεθάνω χωρίς ή έξομολογήσθ... Η άγνωση μου θα ήταν έτσι πολύ πιο φοβική... Θεέ μου, πόσο ύποφέρω!... Η άνατη μου σώνεται... Μ' άγγίζει ο θάνατος με τα χείρα του χείρα. Το κορμί μου γέμισε ριγή... Πού είνε ο πνευματικός; Γιατί άγγει νύχθη!... (Έξαρνα παρουσιάζε-ται στην πόρτα ο πνευματικός). Α, επί τέλους, Θεέ μου, ήρθε. ήρθε ο πνευματικός... Άδελφή, άρρασε μās μόνους.

(Η άδελφή φεύγει. Ο έφημέριος πλησιάζει στο κρεβάτι της έτοιμόθνατης).

ΜΑΡΘΑ. — Καθήστε, πάτερ μου, καθήστε κοντά μου... Δέν νοιώθω καθόλου καλά τον έαυτό μου και δέν θέλω να πάω στον άλλον κόσμο, χωρίς να έλαρωόσω την καρδιά μου με την έξομολόγησι.

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Είμαι έτοιμος να σ' άκούσω, τέκνον μου.

ΜΑΡΘΑ. — Άλλοιμονο, πάτερ μου!... Όλος ο κόσμος με νομίζει μιά άγια. Κι όμως είμαι μιά μεγάλη άμαρτωλή...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Ήσυχάστε. Ο Θεός είνε πολυέταπλος και θα σάς συγχωρήσει.

ΜΑΡΘΑ. — Αλήθεια!... Ω, πόσο μ' άνακουφίσετε, πάτερ μου! Και τώρα άκούστε με... Στα νεύατα μου ήμουν πολύ ύποφορη. Παντρέυτηκα μ' ένα πολύ πλούσιο νέο. Άλλά μερικά χρόνια μετά το γάμο μου τον άσάτησα!... Έφτασε συχνά σε ταξείδια στις άουσιές μ' έμεινα μόνη... Έ-

δους μέσα στο Παλάτι. Κάποτε λοιπόν πού ο Βασιλεύς Όθων έταξείδευσε στο έξωτερικό, ή Αμαλία, πού κυβερνούσε το Κράτος, έδωσε μιά διαταγή και άπέφωρε στους άξιωματικούς των Ανακτόρων να τρέφουν μουσι! Ο Τουρέ, πού έκείνη την έσθη είχε άρραμάνια κάπιασρα μοναχάνα και θαμνίσσο Ναπολεόντεο μουσι — στο όποιο έτρεφε ξεχωριστή άνάτη — άναγκάστηκε με πολλή του λύπη να θυσιάσει το μουσι, και το έξέβρισε. Ο συνταγματάρχης Τουρέ ήταν τότε Φρούραρχος Άθηνων και, σύμφωνα με τον κανονισμό, μιά φορά τη βδομάδα έξερε να παρουσιάζεται στην Άντιβασιλίσσα και να της ύποβάλει ετά σέβη της ύπ' αυτών Φρουράς. Την πρώτη λοιπόν φορά, παρουσιάστηκε στην Αμαλία με έυχαμένο το μουσι, αλλά με τα μοναχάνα βαμμένα κατάμμουρα. Η Βασίλισσα τον έκτύπησε έκπληκτη γιά τη μεταβολή.

— Πώς έγινε αυτό; ώρρησε τον Φρούραρχο.

— Μεγαλεσιπάτη, άπάντησε ο Τουρέ με λυπημένο ύφος, τα μοναχάνα μου πενθούν γιά το θάνατο του παλιού και άχώριστου συντρό-φου τους, το... ύπογνεύου!

Η Βασίλισσα έγέλασε και έλεγε:

— Καλά, καλά, κύριε Τουρέ. Η διαταγή δέν μπορεί ν' άφορά ένα Έλληνα εκ καταγωγής. Ξέρω ότι στη Γαλλία το ύπογνεύειν έχει την ιστορία του. Λοιπόν, ν' άρρησε πάλι το μουσι σας, όποτε πιστεύω και τα μοναχάνα σας να... βγάλουν το πένθος τους.

Αυτό πρόγμματα κι έγινε. Για τον έσσο έξομολογήθηκαν ως έξής: Τον σπύον τά προσήματα, τα πράγματα έξομολογήθηκαν ως έξής: Τον σπύον έκείνο είχε συστήσει ομμία Πυροσβεστών, με ιδιαίτερη φαντα-στική στολή. Οι άνδρες έφεραν ψηλό μπουστύλινο κράνος με κόνινο χερσά στολή. Σύμφωνα με τον κανονισμό τους, οι πυροσβεστές ήσαν ύπο-γνευμένοι να τρέφουν γενναία, άγνωσην γιάτι! Ίσως γιά να έπαυ-θώσανται περισσότερο στις όρες της πυρκαϊάς, και... στις παρακά-θους. Λοιπόν, ο συνταγματάρχης Τουρέ διωρίστηκε Διοικητής της Πυροσβεστικής Ύπηρεσίας και ως τέτοιος μισούσε, χωρίς παρσάκι της βασιλικής διαταγής, να τρέφει το Ναπολεόντεο μουσι του. Το ά-πύον και διέτρεφε ως τον τάφο.

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΗΣ JULIETTE FURET

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ!

στη μέση. Πρόσεξα έπίσης ότι το παιδί μου είχε στο άριστερό του χέρι τρεις έλπες, ή όποιες σχημάτιζαν ένα τρίγωνο...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Είπατε πώς το παιδί σας είχε μάτια γα-λάνα και τρεις έλπες στο άριστερό του χέρι; Τό θυμάστε καλά αυτό;

ΜΑΡΘΑ. — Μάλιστα, κύριε έφημέριε. Από τότε όμως δέν έμεινα τίποτε γιά το παιδί μου. Ω, πόσο έκαλαρα τη νύχτα έκείνη του άπο-χωρισμού! Θρηνηύσα στο κρεβάτι μου και δεγνύομαι. Κι από τότε άγχιες τύψεις σπαράζουν την ψυχή μου... Είμαι μιά άσπλα-χνη, μιά έλεεινή γυναίκα, δέν είν' έτσι, κύριε έφημέριε; Είμαι μιά έ-λεεινή, όχι μόνο γιάτι δέν έμεινα πιστή στον άντρα μου, μιά γιάτι — ό, προ πάντων γι' αυτό — γιάτι πέταξα το παιδί μου. Προθύμως να το εγκαταλείψω στο δρόμο, γιά να μί με κατακρίνη ο όσμος.

Άλλά έτσι με κατέκρινε ο Θεός. Και δέν μπορώ να ήσυχάσω από τις τύψεις, ό, δέν μπορώ... Μου σπαράζουν άμείλικτα την καρδιά μου...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. (συγκινημένος). — Άκούστε με, κυρία. Το παιδί σας γεννήθηκε κατά τα 1890, μιά νύχτα φθινοπωρινή;

ΜΑΡΘΑ. — Μάλιστα, κύριε έφημέριε. Άλλά πώς το ξέρετε σεις; αυτό;

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Η ύπηρεσίαν σας το έρωξε στην όδόν του Άγίου Παύλου;

ΜΑΡΘΑ. — Θεέ μου, ναι. Άλλά πώς τα ξέρετε όί' αυτά, κύριε έφημέριε; Πέστε μου λοιπόν, έλεος, λιτηθήτε με, τί ξέρετε άκόμα γιά το δύστυχο παιδί μου; Ζει;

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. (με φρα-γή πού τρέμει). — Μου φαίνεται ότι ζει.

ΜΑΡΘΑ. — Θεέ μου!... Πού είνε;... Δέν είνε δυνατόν να το ιδώ; Θα είνε τώρα ένας μεγάλος άντρας. Είνε εύτυχημένο!... Πώς ζει;... Πού βρίσκεται; Μάλιστα μου λοιπόν. Αυτηθήτε με... Πέ-στε μου τί λέει γιά μένα; Τι λέει γιά τη μητέρα του, πού το πέταξε στους δρόμους; Τη μισεί, την κα-ταριέται;...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Όχι, κυρία. Το παιδί σας δέν σας κα-ταριέται, δέν σας καταδράττης ποτέ. Προσευχότανε πάντα γιά σάς.

ΜΑΡΘΑ. — Προσευχόταν γιά μένα!... Ω, κύριε έφημέριε!... Πόσο μ' άνακουφίσετε!... Άλλά μολονότι το παιδί μου με συγχώρε-σε, δέν παύω να είμαι μιά άθλια γυναίκα. Έτσι δέν είνε; Θα μου δώσετε άρεσι άμαρτιών;

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Ναι. Γιατί πολύ ύποφύρατε... Και γιάτι...

ΜΑΡΘΑ. — Γιατί, κύριε έφημέριε; Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Γιατί είστε ή μητέρα μου!

ΜΑΡΘΑ. — Η μητέρα σας!... Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. (βράζοντας ένα σταυρό από το λαμό του).

— Ναι, είστε ή μητέρα μου. Να ό σταυρός με το μαύρο μαργαριτάρι πού μου βάλατε στο λαμό όταν με άποχωριστήκατε. (Σηκώνει το μανίκι του άριστερού του χερσού). Να κι ή τρεις έλπες στο χέρι μου. Κιτάξτε άκόμα. Τα μάτια μου είνε γαλάνα...

ΜΑΡΘΑ. — Παιδί μου!... Τι δεικνύει!... Τι δεικνύει!... Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Άς είνε δοξαμένο τ' όνομα του Θεού. Γιατί έσώθηκα ως έν θαύματος. Όταν μ' άρρησε ή ύπηρεσία στο δρό-μο, άρχισα να κλαίω. Μιά εύστολαχη κυρία πού περνούσε τη στιγμή αυτή, μ' άντελήφθη, με πήρε και με παρόδωσε στις κολώνες, ή ό-ποιες κατοικούσαν εκεί κοντά. Η καλόγρις με λυπηθήκανε, με κρα-τήσανε κοντά τους και μ' έμεγάλωσαν με στοργικές φροντίδες. Έ-πειτα μ' έστειλαν σ' ένα μοναστήρι άνδρών. Έτσι έγινα ίερεως...

ΜΑΡΘΑ. — Παιδί μου!... Ο Θεός σ' έπροστάτεψε. Άλλά ένόθ έξησα σε μιά φοβική κόλασι τύψεων. Και τί συμπτώσεις!... Να έξο-μολογήθω το έγκλήμα μου σ' εσένα, στο παιδί μου!... Τι τιμωρία!... Τι θεία δίκη!... Άλλά και τί άνακούφις!... Είδα πάλι τα γαλάνα σου μάτια, παιδί μου... Και με συγχώρες, παιδάκι μου, δέν είν' έτσι; Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Ναι, μητέρα, σε συγχώρω μ' όλη μου την καρδιά. Και ως πνευματικός και ως παιδί σου...

ΜΑΡΘΑ. — Ευχαριστώ!... Ω, σ' ευχαριστώ, λατρευτό μου παιδί!... (Σφυγχεί στην άγκυλιά του).

ΜΑΡΘΑ. — Ω, πόσο έκαλαρα τη νύχτα έκείνη του άποχωρισμού!...

ΜΑΡΘΑ. — Γιατί, κύριε έφημέριε; Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Γιατί είστε ή μητέρα μου! ΜΑΡΘΑ. — Η μητέρα σας!... Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. (βράζοντας ένα σταυρό από το λαμό του). — Ναι, είστε ή μητέρα μου. Να ό σταυρός με το μαύρο μαργαριτάρι πού μου βάλατε στο λαμό όταν με άποχωριστήκατε. (Σηκώνει το μανίκι του άριστερού του χερσού). Να κι ή τρεις έλπες στο χέρι μου. Κιτάξτε άκόμα. Τα μάτια μου είνε γαλάνα...

ΜΑΡΘΑ. — Παιδί μου!... Τι δεικνύει!... Τι δεικνύει!... Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Άς είνε δοξαμένο τ' όνομα του Θεού. Γιατί έσώθηκα ως έν θαύματος. Όταν μ' άρρησε ή ύπηρεσία στο δρό-μο, άρχισα να κλαίω. Μιά εύστολαχη κυρία πού περνούσε τη στιγμή αυτή, μ' άντελήφθη, με πήρε και με παρόδωσε στις κολώνες, ή ό-ποιες κατοικούσαν εκεί κοντά. Η καλόγρις με λυπηθήκανε, με κρα-τήσανε κοντά τους και μ' έμεγάλωσαν με στοργικές φροντίδες. Έ-πειτα μ' έστειλαν σ' ένα μοναστήρι άνδρών. Έτσι έγινα ίερεως...

ΜΑΡΘΑ. — Παιδί μου!... Ο Θεός σ' έπροστάτεψε. Άλλά ένόθ έξησα σε μιά φοβική κόλασι τύψεων. Και τί συμπτώσεις!... Να έξο-μολογήθω το έγκλήμα μου σ' εσένα, στο παιδί μου!... Τι τιμωρία!... Τι θεία δίκη!... Άλλά και τί άνακούφις!... Είδα πάλι τα γαλάνα σου μάτια, παιδί μου... Και με συγχώρες, παιδάκι μου, δέν είν' έτσι; Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Ναι, μητέρα, σε συγχώρω μ' όλη μου την καρδιά. Και ως πνευματικός και ως παιδί σου...

ΜΑΡΘΑ. — Ευχαριστώ!... Ω, σ' ευχαριστώ, λατρευτό μου παιδί!... (Σφυγχεί στην άγκυλιά του).

ΜΑΡΘΑ. — Γιατί, κύριε έφημέριε; Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Γιατί είστε ή μητέρα μου! ΜΑΡΘΑ. — Η μητέρα σας!... Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. (βράζοντας ένα σταυρό από το λαμό του).

— Ναι, είστε ή μητέρα μου. Να ό σταυρός με το μαύρο μαργαριτάρι πού μου βάλατε στο λαμό όταν με άποχωριστήκατε. (Σηκώνει το μανίκι του άριστερού του χερσού). Να κι ή τρεις έλπες στο χέρι μου. Κιτάξτε άκόμα. Τα μάτια μου είνε γαλάνα...

ΜΑΡΘΑ. — Παιδί μου!... Τι δεικνύει!... Τι δεικνύει!... Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Άς είνε δοξαμένο τ' όνομα του Θεού. Γιατί έσώθηκα ως έν θαύματος. Όταν μ' άρρησε ή ύπηρεσία στο δρό-μο, άρχισα να κλαίω. Μιά εύστολαχη κυρία πού περνούσε τη στιγμή αυτή, μ' άντελήφθη, με πήρε και με παρόδωσε στις κολώνες, ή ό-ποιες κατοικούσαν εκεί κοντά. Η καλόγρις με λυπηθήκανε, με κρα-τήσανε κοντά τους και μ' έμεγάλωσαν με στοργικές φροντίδες. Έ-πειτα μ' έστειλαν σ' ένα μοναστήρι άνδρών. Έτσι έγινα ίερεως...

ΜΑΡΘΑ. — Παιδί μου!... Ο Θεός σ' έπροστάτεψε. Άλλά ένόθ έξησα σε μιά φοβική κόλασι τύψεων. Και τί συμπτώσεις!... Να έξο-μολογήθω το έγκλήμα μου σ' εσένα, στο παιδί μου!... Τι τιμωρία!... Τι θεία δίκη!... Άλλά και τί άνακούφις!... Είδα πάλι τα γαλάνα σου μάτια, παιδί μου... Και με συγχώρες, παιδάκι μου, δέν είν' έτσι; Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Ναι, μητέρα, σε συγχώρω μ' όλη μου την καρδιά. Και ως πνευματικός και ως παιδί σου...

ΜΑΡΘΑ. — Ευχαριστώ!... Ω, σ' ευχαριστώ, λατρευτό μου παιδί!... (Σφυγχεί στην άγκυλιά του).

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου και τέλος).

ΟΙ ΘΕΑΤΡΙΚΟΙ ΜΑΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΩ

Η ΕΥΑ

(ΣΚΙΤΣΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ-ΑΝΕΚΔΟΤΟ)

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Αφού, Γεν' αυτό μ' έστειλ' ευένα... Σαλόνι με παρακάτω το δούλο... «Πήγαγε, μωρ' έκει, κι' είνε καλός άνθρωπος, μωρ' περνούει πάντα διαν' περνούει απ' το μαγαζί του». Θυμάσαι; Είμε κάμποσες μέρες πού δια-δύκασι από δω.

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Για να σου πω την αλήθεια, έσένα δεν σε θυμάμαι.

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Δεν λέω για μένα... Έμεις όλοι ίδιοι είμαστε. Καθώς φοράμε μάλλινα και τα ίδια ρούχα, δεν μάς ξεχωρίζει κανείς εύκολα. Τι προυν μιά φορά κι' έναν καρπό, αυτό πάλι, ξεχώριζε... Τι είπα τώρα... Ένα νομίζω!

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Τώρα διορθώνετε πέρα το δημόσιο δρόμο.

Αφ' αριστερά, έ;

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Όσο νάναι...

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Και περνούει μ' αυτή τη ζέση τούτη ά-ρα; Κάτω να ξεκουραστής. Έλα πες κάτι. (Κάνει να τον δάση).

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Όχι, ευχαριστώ. Μην κοπιάσεις για μένα.

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Μά γιατί;

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Όχι, να σε χαρώ. Κάθου παρακάτω στον κα-φενάκι και κάτι πίνω.

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. (σάν ν' άπορη). — Μά μονάχο σ' έστειλα;

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Έ, σου φάνετα παράξενο πού μ' άφίνουν να-όχο τόσο δρόμο; Έγιναι σου, είνε σίγουρο πώς δε φεύγω. Και πού να πάω; Θάρω μάλιστα πώς κοιτάει να πελώσει η ποιητή μου...

Αυτό είνε το πιο φοβερό. Άμα μ' άφήσουν ελεύθερο... Πού να πάω;

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Δεν έχεις τους δικούς σου;

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Άλλοιμονο! Πού εύκολα ξεχνάται ένας κατι-χραστής, ένας πλαστογράφος, ένας κλέφτης, παρά ένας πακαζής.

Ένας νεκρός είνε μιά δόξα στην οικογένεια. Τού φροντίζουν όλες αυτές θέλεις χωρίς να διαμαρτυρηθώ...

Μά δεν τ' άκουσες;... Πού είνε; Ά, έδω. (Προχωρεί προς τ' άριστερά). Κατάλαβα...

(Αρχίζει να σκάβει).

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Μά, χριστιανέ μου, ξεκουράσου λίγο.

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Κάνε δουλειά σου, Ά-μα δουλεύω ξεχνάω. Έχω καρπό δόλοληρη τη νύχτα, όπως άτελειότες, να ξεκουραστώ μέσα στη φυλακή.

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Μά δεν κοιμάσαι τη νύχτα;

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Έ, κάποτε δὺ κοιμή-θω για πάντα. Μά πότε; πότε; Δεν έχεις τί-δέα τι παραγορεύω πούθιν όταν σκάβω.

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Γιατί;

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Θάρω πώς σκάβω τὸν τάφο μου.

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Κακόμοιρο! (Αρ-κετή παύση).

(Σε λίγο, δ' Αριθμός 13, σάν κάτι να τὶδε μακριά, βάζει τὸ χέρι του ἀντήλιο).

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Τι είν' αὐτό;

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. (σηκώνεται και τρέ-χει κατά κει).

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Τι τρέχει;

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Κάποιος άνθρωπος σέ μιά βάρκα, γνέφει κατά δὺ... Μά όχι, δεν είνε βάρκα... Λες πώς περπατάει σάν τὸν Άγιο Πέτρο, στή θάλασσα.

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Όχι, σε σάντα κρατιέται.

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Ναί, έχεις δίκιο. Μιά σελίδα. Κάποιος ναυαγὸς φανταί. Ά, ζι-γώνω...

Έχεις κανένα παλαιό να το ρίξουμε να πιαστή;

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Ναί, κάποιον έδω έδεναι τὸ βαρκακι μῆς.

(Σάν να φάγη στήν ἀμμουδιά. Τὸ βραίει). Ά, να...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. (τὸ παίρνει). Φέτο δὺ. (Τὸν τὸ εἰχουν. Φαί-νται. Τὸν παίρνει καὶ μὲ τὰ χέρια καὶ βγαίνει).

(Ένας τύπος ναυτικὸν μὲ ντισεράδα, παντελόνι καὶ σακκάκι, καὶ μακριὰ ὑποδήματα).

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Σὺς ευχαριστῶ.

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Κάτω. Θέλεις ρούχα ν' αλλάξεις; Νά σοι φέτω.

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Ευχαριστῶ. Δεν είν' ανάγκη, δεν εἶμαι βρεμένος.

(Βράζει τὶς ντισεράδες). Ευχαριστῶ πὺ φροντίσα τὶς ντισεράδες καὶ τὰ παπούτσια δταν μῆς τρακάρισε ἡ Εὐα.

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Ἡ Εὐα;

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Ναί, εἶται τὸ λέγαμ τὸ πλεούμενον πὺ μῆς τρακά-ρισε... Εὐα... Για φαντάσου!... (Γέλει σαρκαστικῶς). Χά, χά, χά!

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Μπρε, θύμω. Με τὴν εὐκαρίαν δεν λένε κι' εὐά; ΑΡΙΘΜΟΣ 13. (τὸ παίρνει). — Ά, ευχαριστῶ. Εἶδω (2 ναυαγῶ). Στὴν ὑγεία σου, κατετάγαμ! Ἡ Εὐα, ἔ; ΝΑΥΑΓΟΣ. (τὸν κοιτάζει τὸν ἀντὶς παράξενα). — Να ἡ Εὐα!

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Καὶ τὰ συγκαίρια μὺν γιὰ τὴ σωτηρία σου, τὸ τρακάρισμα... (σημαντικῶς) τὴς Εὐας!

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Χι! Δεν βαρύνει. Ἡ μόνη σωτηρία γιὰ μεν-ήταν ὁ χαμός μου.

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Ὁ χαμός σου; Καὶ γιατί;

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Δεν τ' άφίνεις νά πῶ νά χαθῶν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. (σκάβοντας). — Ποὺς ξερεῖ... Κάθε ἀνθρώ-πὸς ἔχει μυστήρια... Ὁκαρῶς!

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Καλὰ τὰ λές, πατριώτη. Μά γιατί δὺο αὐτὸς...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Πες πὺς σκάβω τὸν τάφο μου.

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Τὸν τάφο σου; Χι! Δεν εἶν' ὀφθαλμὸς τὸ γὰρ...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

Με τὴν εὐκαρίαν δεν λένε κι' εὐά; ΑΡΙΘΜΟΣ 13. (τὸ παίρνει). — Ά, ευχαριστῶ. Εἶδω (2 ναυαγῶ). Στὴν ὑγεία σου, κατετάγαμ! Ἡ Εὐα, ἔ; ΝΑΥΑΓΟΣ. (τὸν κοιτάζει τὸν ἀντὶς παράξενα). — Να ἡ Εὐα!

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Καὶ τὰ συγκαίρια μὺν γιὰ τὴ σωτηρία σου, τὸ τρακάρισμα... (σημαντικῶς) τὴς Εὐας!

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Χι! Δεν βαρύνει. Ἡ μόνη σωτηρία γιὰ μεν-ήταν ὁ χαμός μου.

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ. — Ὁ χαμός σου; Καὶ γιατί;

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Δεν τ' άφίνεις νά πῶ νά χαθῶν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. (σκάβοντας). — Ποὺς ξερεῖ... Κάθε ἀνθρώ-πὸς ἔχει μυστήρια... Ὁκαρῶς!

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Καλὰ τὰ λές, πατριώτη. Μά γιατί δὺο αὐτὸς...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Πες πὺς σκάβω τὸν τάφο μου.

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Τὸν τάφο σου; Χι! Δεν εἶν' ὀφθαλμὸς τὸ γὰρ...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΡΙΘΜΟΣ 13. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΝΑΥΑΓΟΣ. — Εἶται φάνετα. Ἀρκενίζεις σὺ πάλιν...

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ".

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Πὺς ἀπωλέσθη... μιά καρδιά πελυτιμὼν καὶ σπανίων χειρο-γράφων. Ἡ ἀπελπισία τοῦ σοφοῦ συλλέκτη του. Μιά ἐξω-φρενική Παπική ἐπιστολή. Μιά τραγική σταυροφορία. Πὺς ἰδρύθη ἡ ἱατρική σχολή τοῦ Σαλέρνου. Οἱ Ἑβραῖοι γιατροὶ κατὰ τὸν μεσαιῶνα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ περιώνυμος ἐλληνοστὴς καὶ φιλόλογος Γουαρίνο ἀπὸ τὴ Βερό-νη, ἐπεσκέφθη κατὰ τὸ ἔτος 1389 τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κωνσταντι-νούπολι, ὅπου ἔμεινε ἐπὶ πέντε χρόνια καὶ ἐχορηγίστηκε μαθητὴς τοῦ Ἑλληνος σοφοῦ Ἑμμανουὴλ Χρυσολογῶ. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐ-κεῖ παραμονῆς του, ὁ Γουαρίνο ἀγόρασε πολλὰ ἑλληνικά χειρόγραφα, πολυτιμώτατα, τὰ ὁποῖα ἐτοποθέτησε σὲ κι-θότια καὶ τὰ φρότισε σὲ δὺο πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἐναύλωσε ἐπὶ τῆς θάλασσας, γιὰ νὰ τὰ μεταφέρει στὴν πατρίδα του.

Αὐτοχθὺς διῶς, κατὰ τὸ ταξίδι στὴν Ἱταλία, τὸ ἔνα πλοῖο ναυάγησε καὶ χάθηκαν ὅλα τὰ χειρόγραφα πὺς εἶ-χε φορτώσει σ' αὐτὸ ὁ σοφός. Ὁ Γουαρίνο στενοχωρή-θηκε τόσο πολὺ γιὰ τὴν πραγματικὴν τρῶμηρὴ αὐτὴ ἀ-πόλεια, ὥστε λέγεται ὅτι μέσα σὲ μιά νύχτα ὑπάρσαν διὰς ἡ τρίχες τῆς κεφαλῆς του!

Ὁ Γρηγόριος ὁ Μέγας, ἕνας ἀπὸ τοὺς πὺο ὀνομαστοὺς Πάπας τῆς Ρώμης, ὁ ὁποῖος διακρινόταν μάλιστα γιὰ τὴν πολυμάθειά του, ἔστειλε κάποτε σ' ἕνα δικτὺο ἐπί-σκοπο τὴν ἐξῆς χαρακτηριστικὴ ἐπιστολή, ἀπ' τὴν ὁ

ΗΜΟΥΝ πολύ νέος, όταν ξάσα τη λατρευτή μου γυναίκα, στο άνθος της ηλικίας της. Συντηρούμενος απ' τη λήψη μου, έφινε ά μέσος απ' το Παρίσι και πήγα να μείνω στη μικρή πόλη, όπου γεννήθηκα. Οι γονείς μου είχαν πεθάνει προ χρόνων κι έτσι ήμουν εκεί ολιγοήμερος. Ζούσα μια ζωή μονότονη, σχεδόν άσηματη, έχοντας ως μόνους συντηρητές τον πιστό μου υπηρέτη Ζάν και το σκυλί μου.

Κάθε βράδυ, μετά το δείπνο, αν ο καιρός ήταν καλός, πήγαινα και παρακαλούσα στην έξοχη λεωφόρο. Έπειτα ξαναγύριζα και κλεινόμουν στο σπίτι μου. Διότι είχα διάφορα περιουσιακά και από πάντων τα γράμματα της παθιάς της Έρμίνας μου, τα οποία μου έπαιρνε όταν έμενα άρρωστος.

Όσο περνούσε ο καιρός, τόσο καταλάβαινα ότι μου ήταν αδύνατο να παρατηρηθώ για το άσπαστο της. Μολοντά ήμουν άσπαστος πολύ νέος, καμιά γυναίκα δεν μου έκανε καλό εντύπωση. Ο γιος μου ήταν προσφιλέσιμος διαρκώς στην παθιά. Έτσι βράδυ άφες, καθώς έβρανα τον εφημέριό μου, συνάντησα στο δρόμο μου μια ξανθή χαρατωμένη νέα.

Ήταν τόσο χαριτωμένη, ώστε, παρ' όλη τη λήψη μου, δεν μπορούσα να μη το προσέξω... 'Αλλ' άμέσως ξεκαλούθηκα το όνομά μου, συλλογίζομενος τα μαύρα μαλλιά και μάτια της άγνωστης μου νεαρής, που δεν θα τα ξανάβλεπα ποτέ πάλι.

Έξαρνα όμως άκουσα βήματα πολύ κοντά μου, βήματα που με πλησίαζαν άδύνατα...

Κάπως ξανασημειώσας τότε, γύρισα και είδα την ξανθή νέα, ή ό ποιά μου χαμογέλουσε. Άμέσως γύρισε άπ' ό το πρόσωπό μου, αλλ' έδειχνε ήθελε ακόμα πιο κοντά μου και μου είπε :

— Μη με φοβάστε !... 'Εγώ μπορώ να σας παρατηρήσω. Είτε καιρός τώρα που σας παρακαλώ. Άφήστε με να γλυκύνω τον πόνο σας...

Ήταν τόσο μελωδική και γλυκιά ή φωνή της, τόσο θειωτικό το χαμόγελό της, τόσο χαριτωμένο το βλέμμα της, ώστε δεν μπορούσα να την διώξω... Και την άφησα να με συνοδεύει ως την κατοικία μου.

'Αλλ' όταν έφτασα μπροστά στην πόρτα του σπιτιού μου, συνήλθα Έξαρνα και της είπα :

— Καλή νύχτα σας, κυρία... Εύχαριστώ πολύ για τη συμπνομή σας. 'Αλλ' άπ' όψε είμαι άδύνατος και δεν μπορώ να σας δεχτώ...

Κι' άμέσως άνοιξα την πόρτα, μπήκα μέσα στο σπίτι και την ξανάβλεπα πίσω μου.

'Αλλά ή ξανθή άγνωστη πρόφτασε να μου πη :

— Καλή αντίκριση, άλλοτε...

Μόλις βρέθηκα στο δωμάτιό μου, άρχισα να ρωτώ τον έαυτό μου πού να ήταν τάχα ή ξανθή εκείνη νέα ; Ήταν άραγε καμιά έλαφριά γυναίκα της χώρας, ή καμιά ένοικιαστή κυρία, ή όποια μ' είχε Έξαρνα έρωτευθεί ; Ήταν, αλήθεια, χαριτωμένη. 'Αλλά όποια κι' αν ήταν, δεν ήταν ή Έρμίνια μου... Δεν έστρεψε λοιπόν να τη συλλογίζομαι καθόλου. Κι' όμως, χωρίς να το θέλω, ή εικόνα της πρόβαλλε διαρκώς μπροστά στα μάτια μου. Και τα λόγια της : «Καλή αντίκριση άλλοτε, άνιχνόσουν άλλοτε...»

Έξαρνα, καθώς ήμουν βοηθούμενος στις σκέψεις μου, άκουσα έναν παράξενο, έναν δυνατό κρότο, σαν σαν είχε σπάσει κάτι κοντά μου... Και συγχρόνως ένα έλαφρό άρωμα βλοέπτης γέμισε μέσα στο δωμάτιό μου. Ήταν το άρωμα που προσηύχονε ή Έρμίνια... Κι' ύστερα είδα ένα μικρό άσπαστο σύννεφο, σχεδόν άφαντό, να αιώρειται μέσ' στο δωμάτιο. Έπειτα το σύννεφο αυτό δαλύθηκε κι' είδα τότε μ' άγωνία στη θέα του την Έρμίνια...

Ναι, την Έρμίνια την ίδια, με το λευκό φόρεμα που φορούσε την ημέρα που πέθανε, με τα λευκά μαύρα της μαλλιά, με το χλωμό πρόσωπο...

Ήθελε κοντά μου, άσπαστα, έτσι κι' αν μ' ανήγαζε καθόλου στο πάτωμα.

Για μια στιγμή νόμισα ότι θα πέθανό απ' την άγωνία μου... Ένωσισα το παγωμένο χέρι της Έρμίνας ν' άκουσθώ στο μέτωπό μου κι' άκουσα τη φωνή της να μου λέει παρακαλώ :

— Δεν είσαι ποτέ... Δεν είσαι ποτέ !...

Θέλησα να της άποκριθώ : «Σ' άγαπώ πάντως, αλλά ή μυστηριώδης αυτή όπτασία είχε κώλιας Έξαρνα...»

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ HENRY FRICHET

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

κουσε τίποτε, ήταν φανερό πως είχα πάθει παραίσθησι...

Κάνοντας τις σκέψεις αυτές, έπιστρέψα στο δωμάτιό μου. Παρασάφοντας να βιάσω τον έαυτό μου να δεχτή γενναίως, έστρεψα το φως κι' έπεσα στο κρεβάτι μου... 'Αλλά, Έξαρνα, μέσα μου που δεν μπορούσα να τα κλείσω από την άγνοια, έκουσαν κάτι που έλαμπα μέσα στο σκοτάδι... Και σε λίγο είδα στην Έρμίνια, καθήμενη σε μια πολυθρόνα, να κλέβει τα μαύρα της μαλλιά, με τις ίδιες άλογες κινήσεις που έκανε όταν ήμουν ζωντανός.

Σε μια στιγμή, γύρισε, με κύτταξε, μου έστρεψε ένα φιλί κι' έφανήκε.

Την άλλη μέρα πήγα σ' ένα γιατρό, του είπα τί μου συνέβη, αυτός με συμβούλεψε να πάρω τονωτικά φάρμακα και ν' άλλεξω ζωή...

Ν' άλλεξω ζωή !... Άπλάδι να διασκεδάσω, να προδώσω την Έρμίνια.

— Άδύνατον, είπα, καλύτερα να πεθάνω.

Έπιστρέφοντας απ' το γιατρό, συνάντησα πάλι στο δρόμο τη ξανθή κυρία.

Μόλις με είδε, χαμογέλασε και ήθελε κοντά μου.

— Γιατί δεν φανήκα σήμερα στον περίπατο, μου είπε. Μήπως είστε άρρωστος ; Μά γιατί άρνείστε τη συμπνομή μου και την ερημιά μου ;...

Ή άγνωστη ήταν τώρα πιο γοητευτική απ' ό την άλλη φορά... Έτσι, όταν ή ξανθή νέα ήθελε κοντά μου κι' έπεσε το χέρι μου, έμπαρσα πάλι να ξεγίγγω απ' τη μαγνητική έλκυσή.

Κι' όταν φτάσαμε στο σπίτι μου, δεν μπορούσα να μη κι' αυτή μέσα.

Σε λίγο, τα ξανθά της μαλλιά και τα γυάλινα της μάτια, μ' έβρασαν να ξεχάσω για μερικές στιγμές τα μαύρα μαλλιά και μάτια της πεθαιμένης.

'Αλλ' όταν μετά λίγη ώρα, ή ξανθή νέα έφυγε με την υπόσχεση ότι θα ξανάβη το βράδυ, άκουσα Έξαρνα το σκυλί μου να γαβγίζει πολύ παράξενα, έξω απ' την πόρτα του δωματίου μου... Τού άκουσα και μπήκε μέσα.

Και τότε άρχισα να πρηγνίζω σαν τρελλός γύρω από ένα άφαντο σημείο. Πηδούσε κι' έβγαζε τη γλώσσα του, σαν να χαράωνε γιατί έβλεπε κάποιο άφαντο σημείο που πρόσκαιρα μ' έγλειφε τα χέρια... Και νά, Έξαρνα, είδα το χέρι διάφανο που χάιδευε το κεφάλι του σκυλιού μου... Και σε λίγο είδα όλόκληρη τη σώματά μιας γυναίκας διαφανή κι' ένα πρόσκαιρο χλωμό και γλυκό, το πρόσωπο της Έρμίνας !...

Ήταν πάλι ή Έρμίνια, εκεί, αντίκρυ μου... Απ' όν, δεν ήταν όπτασία της άρρωστημένης γυναίκας μου. Δεν ήμουν ούτε άρρωστος, ούτε τρελλός, αφού και το σκυλί μου την έβλεπε και την άνεγνώριζε...

Κι' Έξαρνα, ή γυναίκα μου, άρπασε το σκυλί και προσχώρησε προς έμένα.

— Ένωσισα πάλι το παγωμένο της χέρι στο μέτωπό μου κι' άκουσα τη φωνή της να μου λέει :

— Τι κρίμα !... Δεν είναι λοιπόν δυνατόν να μου μείνεις πιστός ! Άλλοίμονο !... Κι' εγώ άφίνο προς χάρη σου τη γαλήνη του κόσμου γαυό πάντα... 'Ω ! θα είναι καλύτερα να μην έρθω πάλι... Νά ! Χαίρε, άγαπημένε μου !... Χαίρε για πάντα !...

Κι' έξαφανίστηκε.

Τώρα το σκυλί άρχισε να ούρλαζε άλαρηγόρητα.

Έξαρνα μπήκε τότε μέσα κι' ό Ζάν με τα μάτια παραμένα στον ύπνο.

— Άκουσα, μου είπε, μέσα στον ύπνο μου το σκυλί. Γιατί σου

Και νά, Έξαρνα, είδα ένα χέρι διάφανο που χάιδευε το κεφάλι του σκυλιού μου !...

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ - ΤΟ ΑΙΜΑΤΗΡΟ ΘΕΡΟΣ ΤΟΥ 1887 - Η ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΗΣ ΛΑΙΜΗΤΟΜΟΥ

ΠΩΣ γράφαμε και στο προηγούμενο φύλλο, ό στρατιώτης Δημ. Κουτσούκος, ό θανατοποινίτης κατάδικος, ό όποιος έφρόκειτο να τουρευιστεί στον Πειραιά, ευρισκόμενος προ μηνών στο μπακάλικο του Χρ. Πετροπούλου, στη θέση Μελετοπούλου στον Πειραιά, είδε τον μπακάλη ν' άνοιξη σε μια στιγμή το συρτάρι του και να μετρήσει τις εισπράξεις του.

Μέσα στο συρτάρι του ό Πετροπούλος είχε παραπάνω από 100 δραχμές. Μά άπένταρος όποιος ήταν ό Κουτσούκος κι' έγκυλματική φράση, δεν έδίστασε να διαφύγει άγριο έγκλημα για τα λίγα αυτά χρήματα.

Έτσι, όταν πέρασε πάλι ή ώρα και πλησίαζαν μεσάνυχτα, ό Πετροπούλος ανέθηκε να κοιμηθί στο σπίτι του που βρισκόνταν πάνω απ' το μαγαζί του, αφήνοντας κάτω τους δυό νέους.

Η νύχτα πέρασε, χωρίς ό Πετροπούλος ν' άκούση τον έλαστο θόρυβο κάτω στο μπακάλικο του.

Τό πρωί σηώθηκε, όπως πάντα, ένωρίς, κατέβη κάτω και χτύπησε την πόρτα του μαγαζιού. Χτύπησε, ξαναχτύπησε, μά δεν του δόθηκε καμιά άπάντηση. Φώναζε τότε τον έξάδελφό του το Φαναρίτη, μα και πάλι ή πόρτα δεν άνοιξε. Μέσα στο μπακάλικο άπάληλη σιωπή έκαρπατίζε.

Παραξενεμένος για την άνεξήγητη αυτή σιωπή, ό Πετροπούλος πήγε απ' την πίσω πόρτα του μαγαζιού, άπορροισμένος να την σπάσει και να μπει μέσα. Μά ή πόρτα ήταν ορθάνοιχη.

Έτρεξε τότε άνηστος μέσα στο μπακάλικο και βρέθηκε προ φρεσώνος θεάματος. 'Ο άτυχής έξάδελφός του Φαναρίτης βρισκόταν νεκρός, πάνω σε μια καρέκλα σωριασμένος. Τα ρούχα του ήταν κατακαυμένα, μά λίγη παγωμένου αίματος είχε σχηματισθεί γύρω του. Στον άριστο άμο του διατηρημένου νέου ύπληχε μια βαθιά πληγή, διά μαχαίρας ή ξιφολόγχης κατενεχθείσα.

Τό συρτάρι του μαγαζιού ήταν άνοιχτό κι' άδειο. Λείπατε απ' αυτό κι' ή 100 δραχμές και μια χροιά καρφίτα που φύλαγε μέσα σ' αυτό ό Πετροπούλος.

Δεν έπληξε ή παρανοική άμφιβολία, ότι τό έγκλημα, έγκλημα θρασυ όσο και ήλθε, τό είχε διαπράξει ό Κουτσούκος για να κλέψει τα χρήματα που ήταν στο συρτάρι.

Ειδωσθήκατε άμέσως ή άστυνομία, ή όποια άρχισε να καταζητεί πατά τον δράστη. Τέλος, μετά τρεις—τέσσερες ημέρες ό Κουτσούκος σπληήθηκε, έγινε άργότερα ή δίωξη του και τό Στρατοδικείο τον καταδίκασε στην εσχάτη πόν πινάων.

Μετά τη δίωξη του και την καταδίωξη του σε θάνατο, ό Κουτσούκος ένελεσίθη στις δισπασ της Παλαιάς 'Αγοράς ευρισκόμενος στρατιωτικές φυλακές. Έκει περνούσε τον καιρό του άμείωτου, έλπίζοντας ότι θα τούδιναν χάρη και θα τη γλύτωνε.

Έτσι είχαν τα πράγματα κι' ό κακοτύχος κοιμόταν με τ' όνειρο της χάρας, όπου έλθθη Έξαρνα ή άπόφασις να εκτελεσθί.

Τό τραγικό νέο τό έμαθε ό Κουτσούκος από ένα φίλο του. Στην άρχή δεν θέλησε να τό πιστέψει.

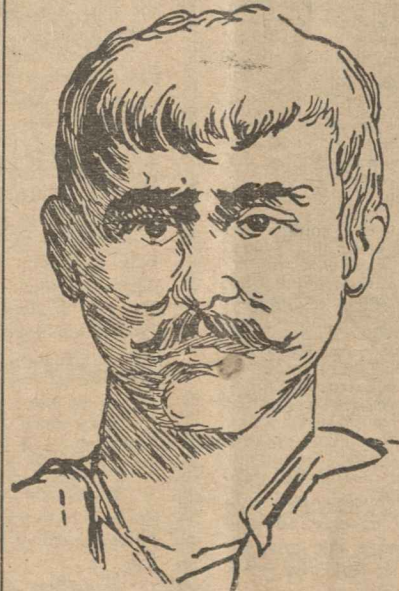
Μά έτσι ; Μήπως μπήκε κανένας κλέφτης στο σπίτι ;

— Πήγαμε να κοιμηθής, Ζάν, που είπα, τό σκυλί κλαίει, γιατί τό πόδι, χωρίς να τό θέλω.

Ό Ζάν έφυγε. Κι' έμεινα μόνος με τό σκυλί κι' Έξαρνα μαζί του ως τό πρωί...

Από τότε δεν μου ξαναπαρουσιάστηκε ποτέ πάλι ή Έρμίνια. Τού άκουσα τη φωνή, την παρακάλεσα, την έκένεσα να ξανάρθη !... Τού άκουσα κατέφυγα στον πνευματικό και στά κινούμενα τραπέζια !... Τού άκουσα έφινε απ' την πατρίδα μου για να μη ξαναδώ την ξανθή γυναίκα !...

Ή Έρμίνια δεν ξαναήρθε ποτέ πάλι απ' τό ύπερέταρον !...

Ό τουφεκισθείς εν Πειραιεί κακοτύχος Δημ. Κουτσούκος.

— Θα μου δώσουν χάρη, είπε. Είμαι σίγουρος γι' αυτό.

Όταν όμως διάβασε τη σχετική είδηση στις έφημερίδες, τότε πάλι του έξφυγε κάθε έλπίδα και κατάλαβε πως τίποτε δεν μπορούσε να τον γλυτώσει.

Νά πεθάνη τόσο νέος, τού φανόταν όστόσο κακό. Κι' άποφάσισε να δραπέτευη απ' τις φυλακές. Οικονόμησε λοιπόν κάποιο αλμυρό σίδερο κι' άρχισε ν' άνοίγει μια τρύπα στον τοίχο του κελιού του, σ' ένα μέρος που ήταν σκεπασμένο με παλί.

Ή δουλειά πήγαινε καλά, ό τοίχος κόντευε να τρυπηθί πέρα-πέρα, όταν Έξαρνα μπήκε μέσα στο κελί του Κουτσούκου την ώρα που έβγαζε απ' τον τοίχο τις πέτρες, ένας άρχιμυλάρας κι' ένας στρατιώτης.

Ό Κουτσούκος τάχασε. Έμεινε με τις πέτρες στα χέρια και ψεύθηκε τέλος με πείσμα :

— Νά πάρε ό διάβολος !... Κύνταξα να σώσω την κόκα μου, μά είμαι άτυχος...

Κατόπιν αυτού, ό Κουτσούκος μετεφέρθη σιδηροδέσιμος στον Μενδρεσέ, για περισσότερη ασφάλεια.

Λίγες ώρες από της εκτέλεσως, έπληξε στις φυλακές του Μενδρεσέ για να έξιμολογήσει και να μεταλάβη τον μελλοθάνατο των άρχόντων Μυστηρίων, ό ιερέας του Φρουραρχείου Μ. Φουρδούκας.

Ό Κουτσούκος φίλησε το χέρι του πατά, του έξιμολογήθηκε τα κρίματά του, κοινωνήσε και κατόπιν κήρυξε περίλυπος στο παράθυρο του κελιού του. Τη στιγμή αυτή τον πλησίασε ό ύπασπιστής του Φρουραρχείου Βασιλειάδης και τον ρώτησε αν είναι πραγματικώς ένοχος.

— Πές μου την αλήθεια, Κουτσούκο, που είπα. Σε λίγο θα παρουσιαστής μπροστά στο Θεό. Τόν σκότωσες τό Φαναρίτη για να κλέψης τό λατρά απ' τό συρτάρι ή πιστεύατε γι' άλλη αίτια και τον χτύπησες πάνω στον καινή, όπως είπες στη δίωξη σου ;

Ό μελλοθάνατος κοίτησε θλιβερά τό κεφάλι του κι' άποκριθήκε :

— Τι τά ρωτάς τώρα, κύριε άξιωματικέ... Νά, βρέθηκα σε κακή στιγμή και σκότωσα άνθρωπο. Δίκατα λοιπόν θα με χυλάσουν. Γιατί να σας πω ψέμματα ; Κι' αν πω ψέμματα, τί έχω να κερδίσω ;

Ό μελλοθάνατος άναστήναζε με πόνο και συνέχισε :

— Η αλήθεια είναι πως δεν σκότωσα για να κλέψω τα χρήματα. Τό φονικό έγινε από άλλη άφορη. Είχα ξυτηρήσει τό πρωί και δεν είχα γτυθεί ακόμα, όταν άκουσα τό Φαναρίτη να μου λέει :

— Χωστώδες στο μαγαζί δυό δραχμές. Άν δεν τις πληρώσεις δεν θα φύγης από δω.

— Καλά, τού είπα, θα τις πληρώσω. Δεν έχω τώρα χρήματα. Αυτός όμως άργησε κι' άρχισε να με βόλφει. Πιστεύαμε τότε στα χέρια και με γτύπησε με μια καρέκλα στο κεφάλι. Αυτό ήταν όλο.

Άργησα, θόλωσε τό φως μου, άρπαξα τό μεγάλο μαχαίρι του μαγαζιού και τον σκότωσα !

Τελειώνοντας την αφήγησή του, ό Κουτσούκος έβγαλε απ' την τσέπη του κι' έδωσε στον ύπασπιστή του Φρουραρχείου την παρακάτω έπιστολή, την όποια είχε γράψει άμέσως μετά την έξιμολόγησή του :

«Κύριε, Δέξαι ό Θεός διου εις τα τελεντέα μου εδρίκε ή ψιχή μου ανακούφισιν και έξιμολόγησιν κακά μου έργα από τον πατριότην μου παπά τον στρατό Φρουδάκη και πάη ή ψυχή μου εδχαριστιμένη εγώ εξ άρχής αν έκαμα αυτά τα όπια με συμβούλευαν θα ήμουν καλός χρησιανός και σήμεραν δεν θα τουφεκιζόμην αλλά θα ήμουν καλός πολιτης διότι καθώς κατάλαβα μόνον ή θρησκία και τό εδγαγκέλιον του Χριστού ήμπορει να παύσουν τα κακονργήματα και όχη τό μωσαϊκό και ή λεμοτόμος ταύτα τα γράφο επηδι και εγώ ήμάρτησα παραπολι και ζητώ συγχώρησι παρά Θεού και ανθρώπων διότι άξιός τουφεκιζόμαι Θεέ μου συγχώρησόν μου τας άμαρτίας μου όπως τον λιντιν εις τον σταυρόν ζητώ την εδχήν της μητέρας μου, την όποιαν επίκρανα και άποχαιρέτο τους άδελφούς μου».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ

Φυλακές μενδρεσέ τι 11 Ιουνίου 1887.

Ό ύπασπιστής του Φρουραρχείου έβαλε την έπιστολή του μελλοθάνατου στην τσέπη του και τον ρώτησε :

— Θες τίποτ' άλλο, Κουτσούκο ;

— Ναι, θέλω ένα τοιγάρο. Ξεχνίετα κανέναν καπνίζοντας.

Ό ύπασπιστής έβγαλε και τούδωσε τοιγάρο.

Ό Κουτσούκος τό άναψε και ψεύθηκε άναστενάζοντας :

— Καμένα νεύτα !...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ή συνέχεια.

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ

**ΧΡΗΣΙΜΑ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΔΩΡΑ**

Σίδερο
Βραστήρα
Στεγνωτήρα
Θερμοσίφων
Καφετιέρα
Κουζίνα
Σόμπα
κτλ. κτλ.

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΟΡΤΑΣ

Οι περισσότεροι φίλοι σας
έχουν φυσικά ηλεκτρικό στα
σπίτια τους. Υπάρχει λοι-
πόν καλύτερη έκπληξη για
να τους κάνετε στις γιορτές
από μια ηλεκτρική συσκευή
που θα τους φέρη την άνε-
ση στο σπίτι τους;

Μην παραλείψετε λοιπόν
να επισκεφθῆτε την

**ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ**
ΣΤΑΔΙΟΥ 4

πρίν κάνετε τις αγορές σας!